

Tudengileht

Estonian Business School

Mai-juuni

EBSi sõltumatu ajaleht

2002

EESTI
KÕRGE
KOMMERTSKOOL

ESTONIAN
BUSINESS
SCHOOL

ESTONIAN BUSINESS
SCHOOL

Eesti parima kõrgkooli tiitli võitis EBS

Äripäeva peatoimetaja Igor Rõtov (vasakul) annab autasu EBS Gruppi presidendile Madis Habakukele

Äripäeva Eesti kõrgkoolide edetabelis saavutas erinevate näitajate põhjal koondarvestuses esimese koha Eesti suurim ja vanim eraülikool *Estonian Business School* (EBS). EBSile järgnesid pingereas Tallinna Tehnikaülikool ja Tartu Ülikool.

Iga esikolmikusse kuulunud Eesti kõrgkooli kümme parimat tudengit pääsesid tasuta 10. juunil toimunud konverentsile "Turuvabadus, investeringud, majanduskasv," kus esines Ameerika Ühendriikide 42. president William Jefferson Clinton. 27. mail andsid Äripäeva peatoimetaja Igor Rõtov ja IBM Eesti juhatuse esimees Valdo Randpere kutsed üle EBSi presidendile Madis Habakukele.

TOPi koostamisel oli eeskujuks *Financial Times*'i koolitusfirmade uuring. Oluliste kriteeriumitena arvestati kõrgkoolis õppivate tudengite arvu ja selle kasvu, kõrgkooli majandusnäitajaid, rahvusvahelisust, partnerülikoolide ja välistudengite arvu ning üliõpilaste enesetäiendamise võimalusi välisriikides, samuti ülikooli vilistlaste arvamust. Vilistlased andsid hinnangu kõrgkooli õppejõududele,

õppematerjalidele ja -keskkonnale ning hindasid omandatu vastavust ootustele. EBSile tõi võidu tugevus kõigis nimetatud valdkondades.

EBSi rektor Olav Aarna kommenteeris tulemusi sõnadega, et võita on alati kergem kui võitu hoida. "Kavatseme jätkuvalt pöörata põhitähelepanu üliõpilasekesksele lähenemisele, rahvusvahelistumisele ja tihedale seosele Eesti majanduse ning ühiskonna arengu vajadustega." märkis Aarna. Ta lisas, et EBSile on samas oluline ka nii Eesti-sisene kui rahvusvaheline tunnustus. "Meie lähiesmärgiks on jõuda Euroopa äriülikoolide TOP 50ne hulka."

1988. aastal asutatud *Estonian Business School*'is õpib kokku üle nelja tuhande tudengi, pooled neist Lätis asuvas ja EBS Gruppi kuuluvas RICEBA ülikoolis. Eestis on EBSil üle 2100 üliõpilase ning rohkem kui 1100 vilistlast. Kuidas EBS alguse sai ja keda kool õpetab aastal 2010, räägib selle õppeaasta viimases *Tudengilehes* EBSi president Madis Habakuke.

Loe lk. 3

Laienemine muudab missiooni

Rektor Olav Aarna kirjutab *Õppejõudude Infolehes*, et valmistudes EFMD akrediteerimiseks tuleb EBSi missioon kriitilise pilguga üle vaadata ja seda täiendada.

Aarna toob välja, et praegune liiga üldsõnaline missioon ei ütle midagi EBSi taotluste geograafilise ulatuse kohta ehk millises regioonis tahab EBS parim olla ega täpsusta teadustegevuse orientatsiooni.

Lähtudes sellest pakub Aarna EBSile välja järgmise missiooni: EBSi missiooniks on pakkuda juhtimise valdkonnas Kesk- ja Ida-Euroopa parima rakendusuringutel ja praktilistel kogemustel põhineva kõrghariduse omandamise ja täiendõppe võimalusi, et tuua kasu igale meie üliõpilasele, nende kohalikele ja rahvusvahelistele tööandjatele ning Eesti ühiskonnale.

Loe lk. 2

IT-juhtimise eri!

Küsimustele vastavad kolm IT-juhtimise eriala õppejõudu: Andres Ploom, Henn Sarv ja Peeter Lorents.

Loe lk. 4-7

Suvepäevad Toorakul

Traditsiooniks kujunenud suvepäevade korraldajad heidavad valgust sellele, mis toimub, millal toimub ja kus toimub.

Loe lk. 8

Topeltdiplom taskus

Kuidas sai vastava paberi EBSi esimene topeltdiplomi omanik Vivika Volar? Mida tähendab õppida Austraalias?

Loe lk. 9-10

Vutimehed lahingus

EBSi vaprad siniste peadega jalgpallurid Hispaanias ja vutilahing IT-tudengite vahel kodusel Kalevi staadionil.

Loe lk. 12

Ülekaalukalt parim leht

EBS Üliõpilasmavalitsuse poolt välja antav *Tudengileht* murdis barjääre ja jõudis sel õppeaastal laiadesse rahvamassidesse - nii Taaralinnas kui trellide taha. Koolisisest konkureeris *Tudengileht* *Äripeva* ning *Financial Times*'iga, võites viimaseid ülekaalukalt. Eelmises numbris väljakuulutatud *Tudengilehe* alternatiivse kasutamise konkursile ei lackunud ühtegi tööd - see näitab, et *Tudengilehte* loetakse ning säilitatakse kodudes järeltulevatele põlvedele.

Kriitilised edutegurid

Viimane pronksbuldogi omanik Tarmo Noop andis EBSis toimunud loengus kriitilistele eduteguritele järgmise definitsiooni: need on organisatoorse ja majandusliku sisuga põhitegevused, mis mõjutavad kõige enam ettevõtte tulemuslikkust ning mida hästi tehes on võimalik saavutada püsiv konkurentsieelis turul. Paljude muude tegurite hulgas osutus kriitiliseks ka kiirus, kus ilmnes ainult kaks võimalust: kas teete teie kõike seda, mida oleksite pidanud tegema juba eile või teeb seda teie konkurent.

Kammerkoor võitis konkursi

Mais osales EBSi Kammerkoor võidukalt konkursil "Türi kevadlaul 2002". Kevadpealinna konkursile olid registreerunud solistid, ansamblid ja koorid mitmelt poolt Eestist. Kõige tugevam oli konkurents kooride kategoorias, kus parimaks pidas žürii EBSi Kammerkoori. Publik hindas EBSi Kammerkoori esinemist üldarvestuses teise kohaga - koor jäi vaid ühe häälega alla kohalikule kultuurihuvilistest koosnevale ansamblile.

EBSil varsti 100 hiinlast

Kui veebruaris andis EBS Eesti üliõpilaspiletid 28-le Shandongi provintsis pärit hiina magistrandile, kes kasvatasid EBSi hiina tudengkonna 58-liikmeliseks, siis suvel lisandub neile veel 40 hiinlast. Käesoleval kevadel Hiinas käinud EBSi rektori Olav Aarna allakirjastatud koostöölepingu kohaselt loob EBS kaks ühisõppekava *Chinese Women's College Shandong Campusega*, üks võõrkeelte ja ärijuhtimise, teine IT-juhtimise alal.

Luikeri rahvusvaheline raamat

Raamatukokku jõudis Oxford University Pressi poolt välja antud raamat *Handbook of Public Economics*, mille autorid Michael Burda ja Charles Wyplosz avaldavad kaastöö ja konstruktiivse kriitika eest tänu EBSi majandusteooria õppetooli juhatajale Lauri Luikerile.

Konverents ettevõtluskeskkonnast

Kallas: riigi asi on luua ettevõtluskeskkond, mitte praadida vihmaussi.

EBSis toimunud Tallinna ettevõtluskeskkonna teemalise konverentsi eesmärgiks oli arutada linna rolli üle ettevõtluse arengu soodustamisel, seda nii riigi, omavalitsuse, ettevõtja kui välisinvestori kandi pealt.

Peaminister Siim Kallas rõhutas oma

esinemises range eelarvepoliitika tähtsust Eestis vältimaks Argentiina majanduskrahhile sarnaseid kriise. Samuti tõi peaminister esile tulumaksureformi kui *success story*. "Tulumaksuvabastus ettevõtete reinvesteeringutelt on ergutanud siinset majandust, millest enim on võitnud

väikeettevõtteid," ütles Kallas.

Tallinna linnavolikogu esimees Maret Maripuu leidis, et linna juhtimises on vaja tõsisemid muutusi, muidu läheb Tallinn pankrotti. Linna vajaduste rahuldamiseks, kust ei koli ümbritsevasse valdadesse vaid sotsiaalabi vajavad vähekindlustatud elanikud, ei piisa ainult laenuvõtmisest. Võimalike tuluallikadena pakkus Maripuu ka ISPA-t ja riiki. Maripuu väitis, et näiteks osa Tallinna Sadama kasumist tuleb kulutada Tallinna teedeehituseks.

Välisinvestori perspektiivi linna kui ettevõtluskeskkonna kohta avas Unicom Grupi, Fleming Furniture ja Concert Holdings nõukogu esimees, endine Morgan Stanley Dean Witter tegevdirektor Londonis ja New Yorgis Franklin D. McMahon. McMahon rõhutas riigi ja valitsuse poliitika kesksel tähtsust. Eesti on küll esirinnas maksusüsteemi investorisõbralikkuse tõttu, kuid muret tekitab tööjõupuudus.

Järgnenud paneeldiskussioonis ettevõtjate ja linna esindajate vahel vastandusid kaks seisukohta - linn kui kõigile ettevõtjatele võrdse ja õiglase keskkonna looja ning linn, kui visiooni kujundaja ning sellega sobivate ettevõtmiste soodustaja. Esimest kaitsesid Maret Maripuu ja Kodumajagrupi Asi juhatuse esimees Urmas Laur, teist Hannes Astok ja Dmitri Demjanov.

Akrediteering tähendab tunnustust

"Paljudele ajab sõna akrediteerimine hirmujudinad peale, kuid õigupoolest tähendab see vaid tunnustamist või tunnustuse taotlemist," selgitab EFMD akrediteeringu tagamaid EBSi rektor Olav Aarna.

"Akrediteerijad ei looda EBSis leida mingi müütilise europrojekti järgi ehitatud tüüporganisatsiooni, vaid omanäolist ülikooli." Selleks on selgelt väljendatud identiteeti, tugev rahvusvaheline dimensioon ning seotus ärimaailma ja selle vajadustega. Ehkki Eesti seadused ei nõua kõrgkoolide akrediteerimist tervikuna, taotleb EBS Euroopa tähtsaimalt juhtimise ja juhtimiskoolituse edendamise organisatsioonilt *European Foundation for Management Development* (EFMD) oma teist akrediteeringut. Eelmisel aastal sai EBS rahvusvahelise tunnustuse Kesk- ja Ida-Euroopa Juhtimiskõrgkoolide Assotsia-

tsioonilt (CEEMAN). Tervikuna akrediteeritud kõrgkooli saab Eestis ühe käe sõrmedel üles lugeda. Siitamaani on rahvusvahelist tunnustust peale EBSi taotlenud vaid Eesti Muusikaakadeemia ja Tartu Ülikool.

Kuna akrediteerimisprotsessis osaleb EBS koos Juhtimiskoolituskeskusega, kuulub kool EFMD määratluse järgi täisprofiiliga rakendusliku orientatsiooniga juhtimiskõrgkoolide hulka. Mida see tähendab? Täisprofiiliga kõrgkoolid pakuvad nii taseme- kui täiendõpet. Tasemeõppe moodustavad bakalaureuse-, magistri- ja doktoriõpe. Rakendusuuringud erinevad teadusuuringutest selle poolest, et tegelevad reaalse elu probleemidega. "Alusuuringute puhul tulevad tellimused uurijate endi käest," kirjeldab Aarna isikliku uudishimu rahuldamist maksumaksja raha eest. Kõrgkoolis on teadustöö kohustus assisten-

tidel, dotsentidel ja professoritel, lektoritel selline kohustus puudub. Missioonid mainitud praktiline kogemus tuleneb õppejõudude konsultatsiooni-tegevusest, kus nad puutuvad kokku reaalse ärimaailmaga.

Et kõrgkoolis õpetatav eriala saaks akrediteeringu, peavad esimesed sellel õppivad tudengid läbima vähemalt kaks kolmandikku õppekavast, õppekeskkond, õppejõudude kvalifikatsioon, raamatukogu ja muu õppetööd puudutav peab vastama nõuetele. Eesti Haridusministeerium annab tingimusteta akrediteeringu kas seitsmeks aastaks, tingimisi akrediteeringu kaheks aastaks või jätab eriala akrediteerimata. Akrediteeringu lõppedes tuleb tunnustust uuesti taotleda.

Anne Oja

Tudengid rahvusvahelisel koolitusel

Ühel aprillihommikul lahkusid kümme EBSi tudengit koos juhendaja Juta Tikuga Tallinnast ja võtsid suuna Helsingisse, kus toimus tänavune intensiivprogramm IP teemal *Negotiation Skills for European Marketeers*.

Põhjanaanabrite juures korraldatud kümnepäevases programmis osalesid üheksa ülikooli tudengid. Esindatud olid järgmised riigid: Eesti, Soome, Belgia, Holland, Ungari ja Prantsusmaa.

Projekti kujunemislugu

IP ametlikuks alguseks loetakse 1999. aastal toimunud Viini *BUSINETi* konverentsi, kus kohtus enamik projektis osalevate koolide esindajaid. Nimetatud aastal intensiivkursuse idee rahalistel põhjustel siiski ei realiseerunud. Esimene koolitus toimus eelmise aasta aprillis *Hogeschool West-Vlaandereni* eestvedamisel Belgias. Programmi rahastamisel saadi toetust *ERASMUSelt*, 2002. aasta IP-le pani õla alla ka EBS. Projekti eesmärkideks püstitati teadmiste ja kogemuste hankimine, inglise keele, meeskonnatöö ja läbirääkimisoskuse arendamine, otsuste langetamine ja probleemide lahendamine rahvusvahelises kontekstis.

Programm

Helsingis läbi viidud koolitus põhines aktiivsel grupitööl ning loengutel, mis käsitlesid kultuurilisi eripärasid, kuulamis-, küsimis- ja suhtlemisoskust ning läbirääkimistehnikaid. Viimastest üks põnevamaid oli *Nokia* marketingijuhi (*Senior Marketing Manager!!!*) Hanna Viita etteaste. Grupitöö läbiviimiseks moodustati erinevate ülikoolide õppuritest meeskonnad, mis andis osalejatele võimaluse vahetult kogeda kultuuridevahelise suhtlemise eripärasid. Rühmatöö väljundiks kujunesid presentatsioonid. Õppeprotsessi käigus toimusid ka ettevõtete külastused, näiteks käisime tuntuud Soome firmades *Fazer*, *Arabia-Hackman* ja *Valio*. Ametliku programmi raames tutvusime ka Helsingi kultuuripärandiga ning tegime põneva ekskursiooni Soomenlinna.

Hinnang 2002. aasta IP-le

IP projekti EBSpoolne koordinaator Juta Tikk ütles: "Tuleb tunnustada, et möödunud aastal sujus programm paremini. Programmi terviklikkuse huvides oleks vaja, et korraldaja-kool viiks läbi nii programmi sisulise külje kui ka planeeriks väga täpselt ajakasutuse. Brügges see nii oligi."

Millal toimub järgmine IP?

Järgmine intensiivprogramm viiakse läbi aasta pärast ja sellega projekt ka lõpeb. 2003. aasta IP korraldaja pole veel selgunud, seega võib selleks osutada ka EBS.

Miks peaks tudeng IP-s osalema?

Juta Tikk räägib: "Soovitan üliõpilastel taolistes programmides osaleda, sest see annab rahvusvahelise suhtlemise kogemuse, avardab silmaringi ning arendab kontakte erinevate riikide üliõpilaste vahel. Olid ju koos erinevate riikide inimesed ning erinevad suhtumised-lähenedused, arvamused, hinnangud ning seisukohad paistsid välja."

Karen Veidik

IP 2002 osavõtjad:

Kaur Õllek, Priit Põld, Jaak Roosaare ja Risto Villers BBA II kursusel, Andres Sirel BIT II kursusel, Liina Janson ja Riin Veiram BBA III kursusel, Karen Veidik ja Karin Golubev BPA II kursusel ning Kristi Mäeorg BBAõ III kursusel. Juhendajaks oli EBSi lektor Juta Tikk.

Madis Habakuk: kõrged eesmärgid on paremad

Madis Habakuk

demograafiline käitumine muutub. Põhjasõja ja katkuperioodide ajal, kui eestlasi oli järgi vaid 20-30 tuhat, siis kasvasid nad jälle miljoniliseks rahvaks. Võibolla on rahva demograafilisse mällu salvestatud midagi niisugust, mis teatud rahvaarvu juures käivitub ja eestlased jõuavad jälle miljoni või rohkema peale tagasi.

Variandi number kaks järgi sureb iga viie aasta jooksul maailmas tuhat keelt. Hetkel kasutatakse umbes seitsset tuhandet keelt, viie aasta pärast kuut tuhandet ja kuskil jõutakse selleni, et eesti keel kaob. Igal juhul on aastast 2010 ülikooliastujaid tänasest poole vähem. See on ka üks põhjus, miks läksime Hiina turule ja miks kavatsime Eestisse tuua kvaliteetnoori, kes jääksid siia õppima ning elama ja oleksid hiljem kvaliteetõõjõuks. Kindel on aga see, et EBS ei kavatsenud mitte kuhugi kaduda! Meil on juba praegu Lätis hulga rohkem üliõpilasi kui Eestis ja peame ka teiste maade ülikoolidega läbirääkimisi.

Olete öelnud, et EBS on toimetuleku õppimise kool. Kas EBSi vilistlased suudavad teiste kõrgkoolide lõpetanutega võistelda?

Ühelt poolt väidetakse, et EBSi tullakse madala konkursiga. Kõrge konkursiga minnakse õppima näiteks romaani keeli. Kui me pärast vaatame tööhõivetalituses kõrgharidusega töötute nimekirju - alles hiljuti, kui ma vaatasin, siis EBSist ei olnud mitte ühtegi. Kuigi siia võetakse madala konkursiga ja kõik väidavad, et ärijuhtimises on ületootmine. Aga romaani keelte inimesi tabasin ma seal nimekirjas küll! Et äris ja juhtimises edukas olla, ei pea sugugi olema edukas keskkooliõppur. Keskkooli hinded ja ärialane edu ei ole kuigi suures korrelatsioonis. Äris on vaja hoopis teist intelligentsiliiki - emotsionaalset intelligentsi, mida keskkooli lõputunnistus ei kajasta.

Kuidas saab tudeng kõrgkoolist kõige rohkem kasu?

Noh, kui EBSist rääkida, siis me ei saa koljut lahti teha ja panna sinna mingisugust kiipi... Võibolla 100 või 50 aasta pärast. Praegu saab EBS luua tingimused õppimiseks ja need on siin päris head. Edasi on saatus igauhe oma teha - nii palju kui ta viitsib, kui suur on tema energiamuna, kui tugev on tema psühholoogiline kaitse, missugused on tema hoiakud. Sellest oleneb, kas temast tuleb peaminister või hakkab ta prügikastis kaevama.

Kui kõrged eesmärgid tuleb edu saavutamiseks endale panna?

Need ei tohiks olla ebarealsed, et teeme nüüd nalja ja kogu grupp otsustab, et saame Eesti presidentideks, sest meil on viis kannu õlut joodud. See unustatakse järgmisel päeval, kuna mitte keegi ei usu seda. Sa pead ise uskuma, et suudad oma eesmärgi saavutada. Ja natuke kõrgemad eesmärgid on paremad, kui natuke madalamad.

Kuidas teha tulevikku?

See on päris hea küsimus! Paar päeva tagasi sõin õhtust kolmekordse ekspeaministri Tiit Vähiga ja arutasime väga paljusid küsimusi. Üks, millest me üht moodi aru saame - et saatus ei ole ette määratud. Saatuses saab hirmus palju ise ära teha! Ma arvan, et igas ettevõttes peaks juhtkonna hulgas olema vähemalt üks inimene, kes vaatab väga

kaugele ette ja kes mõtiskleb selle üle, mis kümne aasta pärast saab. Et paljudel ettevõtetel pole isegi aastaplaani ja juhid ei tunnetagi selle vajadust, seda on väga kurb tõdeda.

Kui suudad kaugemale ette vaadata kui sinu konkurendid, siis sul on nagu maleski palju suuremad võiduvõimalused kui neil, kes ootavad, mis homme saab. Aga ma arvan ka, et kes tulevikku ennustavad, on natuke erilised inimesed. Õppida saab, kuid midagi peab olema - ma ei tea - kas kaasa sündinud või kasvatusena kaasa tulnud.

Kuidas seda erist ära tunda, mis laseb tulevikku ennustada?

Kui me küsime tippjuhtide käest, kui kaugele nad ette mõtlevad, siis saamegi vastuse. Hiljuti lugesin artiklit koerte energiatasemetest. Ameerika näitusekoerad on energiatasemega number üks. Nad ainult lamavad või istuvad vaikselt. Teenistuskoerad on üheksandal-kümnendal energiatasemel. Koera saab arendada plussmiinus ühe taseme võrra.

Inimestega on sama lugu. Ühed on niisugused, kes ei suuda praktiliselt midagi rohkemat, kui toitu ja jooki sisse võtta ning lamada, teised on nagu Napoleon - kui neli tundi saavad magada, tunnevad end suurepäraselt ja on väga heas vormis!

Kas EBSis hinnatakse õppejõudude jäljendamist rohkem kui iseseisvat mõtlemist?

Ma arvan, et see on kuidas kunagi. Professorid on ülikoolis nii suured isikud, et neid ei ole võimalik juhtida ja ümber kasvatada. Neil on alati suur ego ja nad teevad enda meelest kõige paremini maailmas. Ja kui tudeng teeb ka niimoodi, siis nad arvavad, et tudeng teeb õigesti.

Noh, ütlemine, et üheksal juhul professoril on õigus ja ühel juhul ei ole. Niipalju kui mina õppetööd teen, ei taha ma siiski öelda, et kõik peaksid täpselt sama moodi juhtima hakkama. Juhtimine on hirmus isikupärane ja ühele sobib niimoodi ja teisele naamoodi ja selles on igaühel oma edu mudel.

Kas on võimalik, et gümnaasiumist tulnud noor õpib EBSis neli aastat juhtimist ja läheb kohe väga kõrgele kohale?

Maailmas sünnib ka kahe peaga vasikaid ja igasuguseid erandeid! Kuid reegel see küll ei ole. Tudeng võib olla kui andekas tahes, aga ülikoolis ei ole võimalik õppida teatud praktilisi asju, mis mingis valdkonnas on. Ja siis tekib tööd tehes palju lolle lihtsaid vigu. Alumistel juhtimistasemetel on õppimine palju odavam, kui tipus!

Mis tagab, et tudeng julgeks oma ideed välja öelda ja need teoks teha?

Tundub, et eestlastel on nõrk psühholoogiline kaitse. Väga tugev kaitse on mustlastel, kes tunnevad end mugavalt üksipuha missuguses olukorras. Eestlasel on häbi küsida, häbi püsti tõusta ja rääkima hakata! Eestlane kardab, et teda rumalaks peetakse.

Mis siin teha saab: valime sisseastumisel ja esimesel kursusel. Ütlesin ühele kuldmedaliga tüdrukule, et ära siia jää. Vaidlesime selle üle kõvasti, kuid saatsin ta siiski ära, sest äri on karm tegevus ja ei sobi nõrganärvilistele. Üht-teist saab siiski ka arendada, kui inimesed ise seda tähtsustavad. Üks rusikareegel on: tee seda, mida kardad ja oh imet, varsti sa enam ei karda!

Millist tudengit EBS eelistab, heade õppetulemustega või aktiivset tudengit?

Kõige hullem variant on ikkagi loll ja aktiivne! Need siin maailmas tekitavad kõige rohkem segadust ja kahju! Muidugi ma tahan, et EBSis õpiksid eelkõige targad ja aktiivsed tudengid.

Minu isiklik arusaam asjast on selline, et peame töötama rohkem nende tudengitega, kellest oletame, et nad jõuavad elus kaugele. See tähendab, et peaksime töötama esimese kolmandikuga palju rohkem, kui viimasega. Kuigi see on ka finantsküsimus, siis mina kooli omanikuna oleksin vägagi õnnelik, kui me sellest viimasest kolmandikust suhteliselt julgesti tudengeid välja viskaksime, et õppekonsultantide energia kuluks neile, kellest EBSi panus Eesti arengusse on kõige suurem.

Kui nüüd aga niimoodi on, et aktiivsel tudengil ei ole akadeemiliseks õppetööks aega, siis sõltub kõik sellest, millega ta tegeleb. Kui ta käib mängupõrgus, õhtul ühel pool ja hommikul teisel, on ta ka justkui aktiivne! Või ta osaleb kauget tulevikku silmas pidades teda arendavates asjades: lõõb kaasa kõikvõimalikes organisatsioonides või kuhu ligi pääseb!

Milline tudeng toob EBSile kõige rohkem kasu?

Aktiivsed tudengid on meile rohkem kasu toonud kui väga head õppurid. EBSlased on küll mingisuguseid olümpiaade ja konkursse võitnud, aga see ei ole nii kõlama jäänud kui et nad mingites üliõpilasorganisatsioonides, ettevõtetes ja liikumistes kaasa löövad.

Aga see kasu, mis tudeng toob EBSile, on suhteliselt väike. Meie eesmärk on, et võimalikult palju EBSi lõpetajaid jõuaks Eesti hüpoteetilisse tuhandesse. Ma tahan, et kui Eestit kujutada püramiidina, kus keegi on tipus ja keegi alumisel tasemel, siis võimalikult palju EBSi vilistlasi oleks püramiidi tipus esimese tuhande seas.

Kuidas Te ära tunnete, kellest võib selline vilistlane saada?

Ma lihtsalt näen seda! Ma arvan nii, et kümnest kaheksa ma taban ära. Kahel juhul ma ei taba, kui tugev mootor seal sees on. Need asjad, mis välja paistavad - käitumuslikult, teadmistelt - ei näita kõike. Tavaliselt ma aga lihtsalt ütlen, kellest saab asja ja kellest ei saa, kui olen tund aega selle inimesega vestelnud!

Kes praegustest Eesti tippjuhtidest on Teile õpingute ajal EBSis meelde jäänud?

Jüri Mõis kuulub nende kolme kamikadze hulka, kes esimesest lennust Ameerikasse läksid. Need kolm tudengit visati nagu parašütistid sinna maha ja algas kolmekuuline ellujäämisprogramm. Kuulsin hiljem ameeriklaste suust, kuidas Jüri nagu käsn Ameerika pangandustarkust sisse imes. Ma arvan, et see oli ka üks põhjus, miks Hansapank algusest peale nii edukaks kujunes.

Teine seik on jäänud meelde seoses Tiit Vähiga, kes oli EBSi astudes Valga Autobaasi direktor. Ta sõitis iga kord autoga Valgast Tallinna ja ei osanud sõnagi inglise keelt. Ehkki Tiit Vähi on üliandekas inimene, oli EBS see suur võimalus, mille ta täielikult ära kasutas, kuigi ta asus geograafiliselt väga halvas kohas ja tema keeleoskus oli väga kehvas seisus.

Kas Teile meenub mõni seik EBSi kuulsusrikkast ajaloost?

Eelmisel sügisel kutsuti meid ühinema Tallinna Ülikooliga. Me kaalusime poolt ja vastu ja ühte-teist oli poolt ja ühte-teist vastu. Mõni arvas nii ja mõni arvas naa. Ja siis me tegime tudengite seas küsitluse ja tudengid vastasid laiali saadetud meilile väga aktiivselt. Kui saime teada, et kaks kolmandikku tudengitest oli ühinemise vastu ja üks kolmandik poolt, siis oli pilt selge ja me ütlesime Tallinna Ülikoolile ei. See oli meie ühine otsus!

Küsitles Anne Oja

EBSi president Madis Habakuk räägib soojenduseks, kuidas ta 80-ndate alguses tahtis aastatuhande vahetuse peoks linna ehitada. "EBS ei ole minu kõige suurem projekt," selgitab Habakuk.

Kuidas kõik algas?

EBS algas umbes niimoodi... Kui töötasin Eesti Majandusjuhtide Instituudis juhtimiskateedri juhatajana, tekkis 1987.-1988. aastal väga palju uusi võimalusi ja asi hakkas lagunema. Näiteks ühel päeval tulid nooremteadurid Tamjärv ja Saame, kellest said Hansapanga asutajad, minu juurde ja ütlesid, et nendel on nüüd kooperatiiv. Nii hakkasid kõik midagi tegema ja ka mina pidin hakkama uusi võimalusi otsima.

Sain aru, et väliskaubandus on ala, kus vajati uusi spetsialiste. Varem tehti väliskaubandusalaseid otsuseid Moskvas ja kui Gorbatšov tõi selle ettevõtete tasemele, siis polnud seal vajalike oskustega inimesi. Minu idee oli hakata koolitama spetsialiste, kes tunneks väliskaubandust. Kuna väliskaubanduse keel on inglise keel, siis pidid nad samal ajal õppima inglise keelt.

Nii tegingi 1988. aastal esimese pilootprogrammi, mis läks väga hästi. Samal ajal kirjutasin ühele Rootsi-eestlaste ajalehele ja kutsusin väliseestlasi appi. Üks vastaja oli Ilmar Martens, kes esimese eestlasena sai Harvardist magistrikraadi ja kellega arutasime, et võiks *business school*'i teha.

Praktiliselt samal ajal tahtis üks ameeriklane, Marshall Fitzgerald, Nõukogude Liidu ja Ameerika vahelisi suhteid parandada ja ta juhataji Soomest minu juurde. Me saime kolmekesi kiiresti sõpradeks ja nii me *Estonian Business School*'i asutasime.

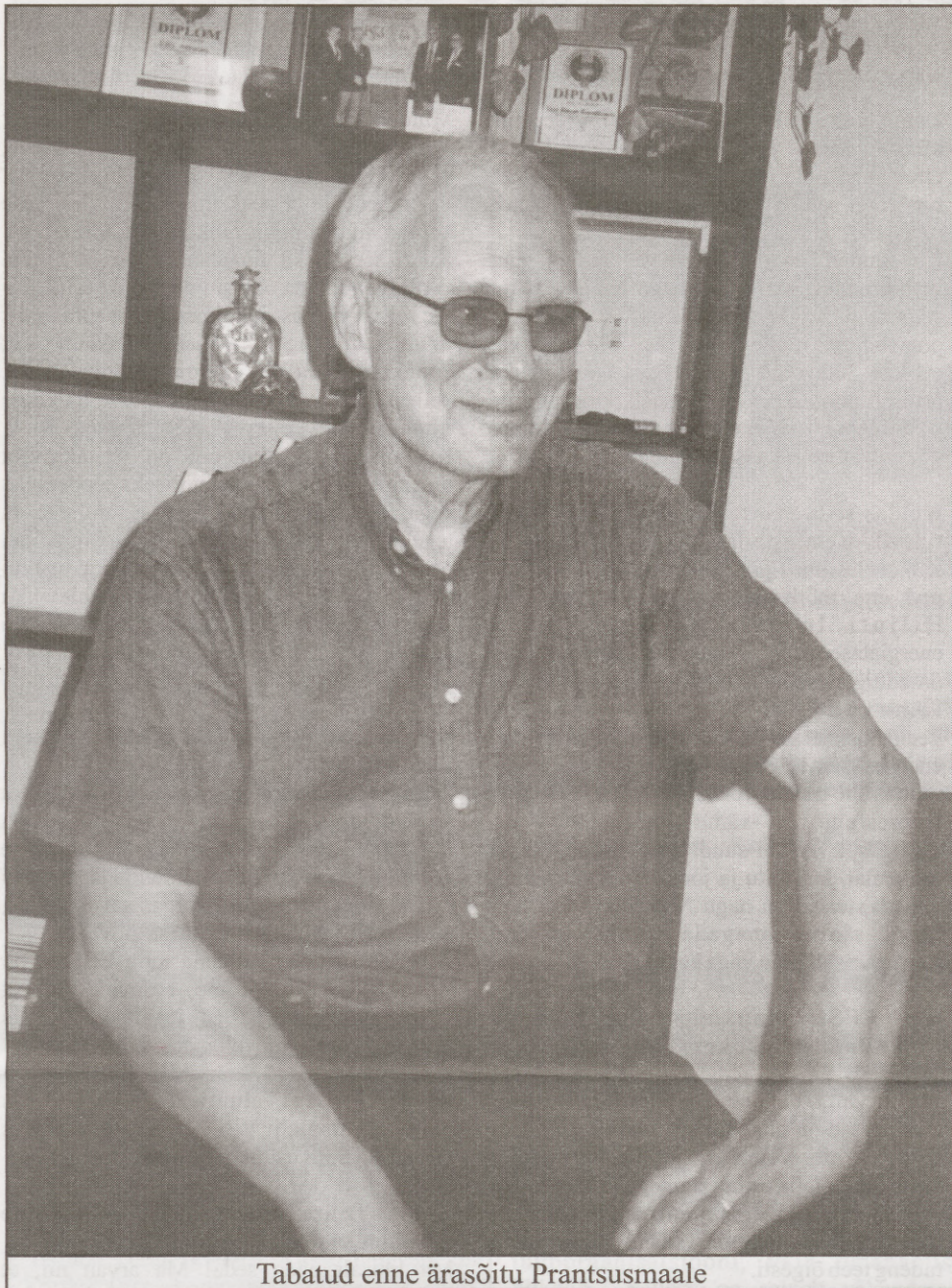
Hardo Pajula ütleb, et lollus on ülemaailmne fenomen. Kas seetõttu ihkavad ka Eesti noored hirmsasti kõrgkooli?

Arvan, et nii on ikkagi üle Euroopa ja mida arenenum maa, seda rohkem õpitakse. Eesti noored jäävad näiteks Soome noortele veel kõvasti alla. Sellest peaks malli võtma, sest maailmamaade pingereas on Soome viimasel ajal üsna sageli number üks.

Keda EBS õpetab aastal 2010?

Optimistlik variant on, et eestlaste

Ploom võib akadeemilist maailma tegelikkusega

Tabatud enne ärasõitu Prantsusmaale

IT-juhtimise magistrandide lemmikõppejõud Andres Ploom tuleb Tudengilehele intervjuud andma otse Rootsist saabunud lennukilt. Algselt kavandatud poole tunnise intervjuu venib poolteisele tunnile, hetkeni, mil Tiigrikäpa kohviku ette saabub professor Lorents ja röövib Ploomi Tudengilehelt ära.

Olete öelnud, et akadeemilist maailma ja tegelikkust on raske kokku sobitada. Miks?

Usun, et akadeemilise ja tegeliku maailma ühendamisest tekib sünergia. Kuid reaalsus on muidugi see, et nendes maailmades valitseb kaks täiesti erinevat kultuuri. Võib öelda, et üks kultuur on pragmaatiline ja lähtub igapäevasest elust ning teine lähtub dogmadest - erinevatest teooriatest.

Kuidas saab kaht nii erinevat kultuuri kokku viia?

Ma usun, et koostöö ja koolituse abil viiakse... et kõik tudengid mitte ei lähe ja ei õpi kogu aeg edasi, vaid et õppima võetakse ka neid, kes on tööl ja kellelt saab tagasisidet tegelikkusest ja kelle kaudu on tegelikkus ühenduses akadeemilise maailmaga. See on nagu *Research & Development*, kus üks osa on täitsa vaba ja teeb baasuuringuid. Ja siis on need, kes uurivad, kuidas saab seda kasutada. Miks neid peab kokku viima: aeg selle vahel, kus keegi leiutab midagi uut ja kus ma saan seda kasutada - see on väga pikk. Tihti saavad Nobeli auhinna need, kes tegid mingeid uuringuid 1945 või 1950 - 40 aastat hiljem on leiutus kasutusele võetud ja 50 aastat hiljem näeme selle efekti!

Millised barjäärid tuleb koostöö toimimiseks lammutada?

Akadeemik ei tohi olla broiler. Poliitikas on ka broilerid: need on inimesed, kes ei ole kunagi teinud praktilist tööd. Ehkki neid peab

ka olema, peame akadeemilise maailma tooma inimesi, kes on rohkem praktilise suunaga ja kes tekitavad sünergia! Endine trend akadeemikuid äritegevuses kampa võtta asendub uue trendiga, kus kogenud tippjuhtidest tehakse professorid.

Milles seisneb IT strateegiline roll?

Konkurentsivõimes, kui sa tahad tõesti võitjaks saada. Teiselt poolt - kui sa midagi ei tee, siis kuulud kaotajate hulka! Mitmed ütlevad, et investeerin ja investeerin infotehnoloogiasse, aga ei saa mingit konkurentsieelist. Ei saa jah! Sellepärast, et kui sa piisavalt ei investeerid, siis sa paned ettevõttesse just nii palju, et see elaks ja ei sureks! Või paned raha valedesse asjadesse, lihtsalt uude tehnikasse, mitte tehnikasse, mis toetab sinu tegevust.

Kas ja miks tasub IT-d õppida?

Mina ütlen küll, et IT-d on vaja õppida ja IT-st aru saada. Täna vajab iga inimene mingit moodi IT-d. Rootsist tuli Carl Bildt peaministrina välja kui IT-mehe. Siis sotsialistid ütlesid, et teevad teistmoodi, teevad tööd nii, nagu tavaliselt. Parempoolsete valijate lastel on kodus arvutid ja vasakpoolsete valijate lapsed ei saa endale arvutit. Nende vanemad aga ostavad mingi *playstation*'i, mis ei ole tõsine arvuti, sest midagi olulist ei õpeta. Ja lõppkokkuvõttes maksavad nii rikkad kui vähemkindlustatud vanemad info-tehnoloogia eest sama palju! Rikaste vanemate lapsed saavad targemaks ja mitterikaste vanemate lapsed... Ükskõik, mida sa ka ei teeks - IT-kulutused tulevad sulle igatahes. Küsimus on selles, mis sa vastu saad - kas saad midagi head või midagi viletsat. Mida katsun õpetada - see on äri juhtimine IT abil. See on tavalise firma juhtimine, kuhu IT üha rohkem ja rohkem tungib. Turul on kõiki tooteid saada, aga kuidas võin mina olla natuke kavalam kui

minu konkurent? Et ostaksin õigeid asju ja kasutaksin neid.

IT on meedia lemmik. Internetist tuli üks mull, mis polnud seotud tavaliste ettevõtetega, vaid uute tehnoloogiatega tegelevate ettevõtetega. Järgmine buum, mitte mull - see tuleb juba tõsine ja tegeleb tavaliste ettevõtetega, kes oskavad uut tehnoloogiat õigesti kasutada. Meedia armastab väga IT-d just sellepärast, et suurem osa juhte ei saa IT-st hästi aru. Kõikidel tasub IT-d õppida, kuid ma ei tegele IT-süsteemide ehitamisega, vaid rohkem sellega, kuidas neid kasutada.

Kas meedia aitab kaasa IT-st aru saamisele või on efekt pigem vastupidine?

Pikka aega on olukord olnud pigem vastupidine. Siin on ka kaks meediat. On tõsine meedia, aga seda loevad põhiliselt IT-profid. Kui aga mingi tavaline päevaleht kirjutab oma pühapäevalisest ja suurte teadmistega IT-mehest, kes on ühe aasta sellel erialal töötanud... Ära naera! Probleem on ju selles, et tavalised juhid ei käi koolituses, vaid saavad oma teadmised IT-st lugedes pühapäeva- või mingit lennuliini lehte. Sealt nad saavad tihtipeale täitsa valet infot.

Aga võibolla koolitus, mida hetkel Eestis pakutakse, ei aita ka otsustada?

Arvan, et see tuleneb akadeemilise maailma ja tegelikkuse erinevusest. Võibolla me akadeemilises maailmas ei vastagi vahel küsimusele, miks midagi teha. Minu meelest peaks just sellest alustama.

IT-juhtimises ei pea täpselt teadma, kuidas miski töötab, aga pead IT võimalustest aru saama ja ka sellest, milleks IT-d kasutada. Mitte kui kiiresti midagi töötab, vaid mida see teeb kiiresti! Mida saab sellega paremini teha? Mida teeb see sinu äri arendamiseks?

Kuidas IT-st tulenevat kasu mõõta?

Tavaliselt tahavad kõik kasu lühiajaliselt ja rahas mõõta. Probleem on, et kõike ei saa lühiajaliselt rahas mõõta! Keegi on ka öelnud, et mida ei saa mõõta, see ei arene. Kui tõlgendad seda sõna-sõnalt ja rahaliselt, siis on see täitsa lolus. Kuidas sa saad tippjuhi kvaliteeti mõõta? Kui ta ehitab kümne aasta jooksul üles midagi haruldast, siis seda on raske ühe aasta jooksul ja rahaliselt mõõta. Peamine on, et usud sellise IT-platvormi ehitamise, millel saad viie aasta pärast edasi tegutseda. On palju põhjusi, miks erinevad firmad investeerivad IT-sse ja mis kasu nad investeringutelt loodavad. IT-investeeringud on osa eelarvest. Näiteks suurfirma investeerib R&D-sse miljoneid, ehkki teab, et pooled projektid lähevad untsu. Aga ikka investeerib, sest need projektid, mis untsu ei lähe, toovad talle suurt tulu. Või näiteks investeerimine reklaami. Kui hakkad sponsoreerima Erki Noolt, toob see sulle kasumit võibolla alles viie aasta pärast.

Ütlete, et olulisim on uskuda kasu infotehnoloogiast tulevikus?

Jah, peab uskuma. Aga usk ei tohi olla terve su eelarve!

Kui suur osa eelarvest see usk võib olla?

See oleneb täitsa sinu erialast ja kui uus sa oled. Võibolla kui sa tahad turule siseneda, siis kulud infotehnoloogiale moodustavad suurema osa su eelarvest. Kui sa aga oled juba turul... Suured firmad peavad muidugi investeerima rohkem, aga nad ei tohi olla nii julged, et paneksid kogu oma äri kaalule. Las need väikesed ja julged leiavad head niššid, kuhu suur ettevõtte pärast järgi tuleb. Mitmed turuliidrid teevad tooteuendusi alles siis, kui need on end turul juba tõestanud.

Kus Te õppisite ja kust saite need praktilised kogemused, millele oma loengutes toetute?

Infotehnoloogiat hakkasin ma õppima IBMis. Käisin küll Stockholmi Ülikoolis ja

õppisin seal matemaatikat, matemaatilist statistikat ja juhtimist ning seejärel infotehnoloogiat, kuid leidsin, et õppisin IBMis kiiremini, kui ülikoolis. Ja ma läksin IBMi.

Olen IBMis töötanud väga palju klientidega, programmeerijana, süsteemijuhina ja lõpuks vastutasin tippjuhtide koolituse ja nõustamise eest IBMi Põhjamaade Keskuses. Muutsin seal koolituspõhimõtteid, mille järgi finantsjuhte, tippjuhte ja müügijuhte koolitati eraldi, kasutades Ameerika päritolu *case'e*. Need olid liiga teoreetilised ja seepärast hakkasime koolitama iga firma juhtkonda omaette. Käisime alati nende keskkonnas ja vaatasime, mis muredega nad kokku puutuvad ja mida neil vaja oli. Sellest kasvas välja ka see IT-strategia kursus, väärtusahel ja muu, millest täna räägim EBSis. Konsulteerin praegu ettevõtteid. Olen läbi aastate aidanud väga paljudel firmadel asju käima panna ja jälgida, et nad viltu ei lähe.

Miks Te otsustasite EBSi õpetama tulla?

EBSi magistriõppes saan just nende noorte juhtidega kokku, kes otsivad sünergiaid tegelikkuse ja akadeemilise maailma vahel. Rootsist töötan juhtidega, kes on tavaliselt minuvanused. Kui vaatame, mida on võimalik teha, siis nad ütlevad: "Kuule, nüüd aita! Meil läheb niigi hästi!" Siin leidsin, et noored inimesed on mulle huvitavamad. Noored on vabade mõtetega! Nad ei ütle seda, mida olen nii palju kuulnud, et niimoodi ei saa teha, see ei ole võimalik ja me oleme alati teistmoodi teinud!

Probleem IT-maailmas ongi just see, et kasutajad, need tippjuhid on minuvanused mehed, 50 ja üle selle. IT-firmades on aga keskmine vanus 23 ja kõige vanemad on 26! Ja siis mina olen vanamees, kes ütleb tippjuhtidele, et te peate võtma nooremaid ka kampa, et laiemalt mõelda! Räägin noortele, et katsuge leida kedagi, kes on üle neljakümne ja kellel ei ole veel aju surnud. Sest temal on ju kogemus!

Kutsute üles ideid varastama. Kuidas selliselt käitudes vältida kõrgkoolist eksmatrikuleerimist ja kohtuasju?

Mõtlesin seda asja - võõraste ideede kasutamine ei tähenda iseenesest ideede varastamist. Plagiaat on see, et sa valetad ja katsud teha omale nime öeldes, et see on sinu idee! Aga ideed ei ole nagu raha. Et kui mul on sada krooni, sul sada krooni ja kui ma annan oma sada krooni sulle, siis mulle jääb null krooni. Kui mul on üks hea idee, sul üks hea idee, ma annan oma idee sulle ja sina annad oma idee mulle, on meil neli ideed. Me ei võta kellegi originaalideid, vaid võtame mingi idee omaks ja lisame sellele oma kogemuse. Kui ideid jagada, siis jäävad need esiteks meelde ja teiseks - ideede kvaliteet sinu jaoks tõuseb.

Kuidas aru saada, mida praegustest asjadest on tulevikus vaja?

See on väga raske! Olulisim on *common sense* - tavamõistus, eesti keeles ehk talupojatarkus. See tähendab, et ära tee asju keeruliseks! Aru saada aitavad ka oskused ja kogemused ning see, kui oled uudishimulik. Ära usu, et sa alati kõike juba oskad!

Kas väide, et intuitsiooni kasutamine näitab juhi nõrkust ja kehva ettevalmistust, on Teie arvates tõene?

Ei, sest intuitsioon teeb juhust liidri, intuitsioonita juht on lihtsalt *boss*. Sellist juhti pole tarvis, kes omab ainult infot, ent kellel puudub täielikult intuitsioon - teda saab asendada ka ühe algoritmi, käsiraamatu ja sülearvutiga!

Küsitles Anne Oja

Kuidas IT-st aru saada ja mida sellega peale hakata

IT-meeste arusaam maailma asjadest olevat kuidagi eriline ja sellest ei saavat kõrvalseisjad aru. Võite end siin testida ja näha, et IT on lihtsalt üks osa igapäevaelust, mitte paratamatus, vaid pigem põnev väljakutse.

Peeter Lorents

Arusaamisega käib kaasas seletamatu heaolu- ja hüvetunne. Kui inimesele on mingi tõde ebaameeldiv, siis ta ei saa aru. Ta kaitseb end sellega, kuna soovib olla väärikas. Klassikaline tegutsemise skeem on: poisid askeldavad millegi kallal ja pärast vaatavad, et oi kurat, mis nüüd välja tuli! Jätke endale meelde: ebaedu tuleb iseenesest! Kuigi ma tean inimesi, kes teevad kõik, et neil ebaameeldivusi tuleks.

Viljo Kallas

Kuulge, ma oleks pidanud ise kursusele tulema! Siin kursusel programmeerijaks ei saa. Ega minagi programmeerija ole - olen ameti poolest lõualõksutaja! Siin te peate uskuma, mida ma räägin. Vahel see ei ole õigustatud, aga vahel on.

Harry Tani

Võib ette kujutada, mis esimene elektronarvuti ENIAC tol ajal käsitööna maksis ja pole mingi ime, et seda valmis ei saadud. Arvutimälu on nagu raha. Raha rahaks, raha on ikka vähe, ükskõik kui palju seda on. Ma ei tea, kes pihuarvutit kasutab, see on ikkagi mänguasi. Mina näiteks ei oska enam paberile kirjutada! Ma ei taha laserplaate kuulata, sest see heli on nagu seebiga ära pestud. Heliloojad kasutavad arvutit, sest see suudab noodid kirja panna. Aga heli on loodud ka

ilma arvutiteta juba mitutuhat aastat ja päris head. Uutesse külmkappidesse ehitatakse väike soojendaja, mis või pehme hoiaks. Umbes sama sorti asi on hiir, mille kõhu all on väike videokaamera. Ma olen ikka mõelnud, et milleks seda vaja on?! Kuigi nõukogude ajal räägiti arvutist kui kantsleist ilma paberita, näitab elu, et mida rohkem me arvuteid kasutame, seda rohkem paberit läheb. Mul on tunne, et tootjad võiks printereid päris tasuta jagada, sest pisikene tindipadrun - see maksab juba 200 krooni.

Henn Sarv

See on see, kui on inimesel mitu arvutit! Siis ükski ei käi korralikult! Mina ei tee vabatahtlikult mitte midagi, mina teen seda, mis mult nõutakse! Kui küsida, mis asi on ettevõtte infosüsteem, siis on arvamusi sama palju kui maailmas inimesi. Kliendihaldus on kätketud töötajate mõtteviisi. Kui seda ei ole, siis tarkvara ei aita. Kui on mõtteviis, saab hakkama ka paberi ja pliitsiga ning kliendihaldus toimib. Tihti arvatakse, et kuradi loll klient - müün hästi, aga ta ei osta! Seni kuni tal ei ole aga probleemi, ta ei osta. Või kui ostab, siis leiab juba järgmisel päeval, et oleks saanud ka ilma hakkama! Kliendihalduse põhimõte on, et vajan rohkem infot nende kohta, kellega ma äri ei aja. Klienti tuleb hoida, aga kes pole kliendid, neid jahtida!

Paul Leis

Varsti jõuab ka Eestis kätte aeg, kus ülikoolidiplomit ilma magistriraadita võib näidata lastele, et hurjutada: te pätid ja kaabakad, teie isa õppis ülikoolis! IT-juht on üks väheseid erialasid, mille sertifitseerimismõuded on Eestis välja töötatud. Ma võin need kahe sõnaga öelda,

need on nii lihtsad! On kaks asja, mille pärast võetakse IT-juhil pea otsast: need on eelarve ja andmeturve. Ma ei saa oma enneolematut geniaalsust avaldada kui ma ei mõista seda keelt, milles räägitakse. Seetõttu on see lühike kursus nimetusega IT-platvormid kontseptuaalse filoloogilise kallakuga. OLAP serverite nimi tuleb sõnadest *Online Analytical Processing*, kus *online* tähendab sidustöötlust. OLTP tuleb sõnadest *Online Transaction Processing*. Tootetuvustustes ja kirjanduses esineb see ilma selgitusteta, sest see on nagu katekismus, mida kõik võiks teada.

Keeleasjatundjad ütlevad, et transaktsioon pole eestikeelne sõna ja õige sõna on tehing. Kui olin artikli, mille teile just jagasin, koos keeleasjatundjatega valmis saanud, siis mul tekkis endal raskusi sellest arusaamisega. Sain näiteks teada, et tehinguhaldur on sama, mis *Transaction Processing Monitor*, TPM. SQL-päring sobib ainult siis, kui teame, mida andmebaasilt küsida. Kõige huvitavamad on vastused küsimustele, mida me ei oska esitada. Arvutisüsteemis on väga lihtne tekitada muljet. Teate, kogu arvutustehnika on tegelikult üks inimese petmine.

Andres Ploom

Investeeriad on vanamehed, umbes minuvanused. Nendest 98% ei saa infotehnoloogiast aru. Mis te arvate, mida need 50-60 aastased investeerijad loevad? Arvutimaailma? Ei! Ma ütlen, et nad loevad Öhtulehte ja mis seal infotehnoloogiast kirjutas on. Suured ettevõtted elavad oma suurte seljakottidega, kus on hiiglama palju süsteeme. Sa oled kaval tippjuht, kui sa ei lähe nende lähedale, kui sul ei ole väga palju raha. Iga firma juhatuses peaks rääkima IT-küsimusi mitte viimased viis minutit, vaid

esimesed pool tundi. Sa ei saa teha head strateegiat, kui sa ei tea, mis on IT-võimalused. Väga raske on teha IT-strateegiat, kui äristrateegiat ei ole olemas. Võimalusi on meil raske näha, me näeme vigu. Terve meie koolitussüsteem õpetab meid audiitoriteks! Intellektuaalne kapital ei ole IQ! Intellektuaalse kapitali moodustavad kõik need asjad, mida firmasse ehitam ja mis annavad sellele tulevikku. Kõik teadmised ei anna firmale tulevikku, ehkki see on *knowledge management*. IQ-d on piisavalt. Eesti *McDonalds*, kus keskmine IQ on madalam, maksaks börsil rohkem kui Tallinna Tehnikaülikool. Tehke, ärge mõelge nii kuradi kaua!

Toomas Täht

Mida parema lõputöö te teete, seda vähem pädev kogu teid hindab. Seetõttu peab töö olema kirjutatud nii, et see on ka siililegi selge. Kõige parema töö saate siis, kui olete kuskil boss ja teie heaks töötab palju neegreid. Olen näinud selliseid töid ja mul on tekkinud küsimus, kui palju inimene ise on siis teinud. Minu lõputöö oli 12 lehekülge, aga siin EBSis niimoodi ei saa! Retsensendi leidmine on EBSi mure. Siin on küll olnud häda, et retsensent loeb kõik komavead ka kokku. Ühel kaitsmisel tekkis küsimus, kas magistrand pole võtnud lihtsalt ühte ülevaateartiklit. Selline hirm on komisjoni liikmetel alati, kui nad suudavad lugeda ainult sisujuhatust, eestikeelset resümee ja sisukorda.

Üles kirjutas Anne Oja

Informaatikainstituudi õppejõud

Rakendusmatemaatika ja informaatika õppetool

Professor Toomas Täht
Lektorid Sven Tressum, Ulvi Saks, Viljo Kallas, Indrek Kaldo,
Katrin Niglas
Assistent Kairi Kallaste

Infotehnoloogia õppetool

Professorid Peeter Lorents, Enn Tõugu ja Albert Chi
Lektorid Eva Einama, Mait Harf, Paul Leis, Rando Valt, Avo Ots,
Henn Sarv

Allikas: *Õppejõudude Infoleht*

Sven Tressum

Indrek Kaldo

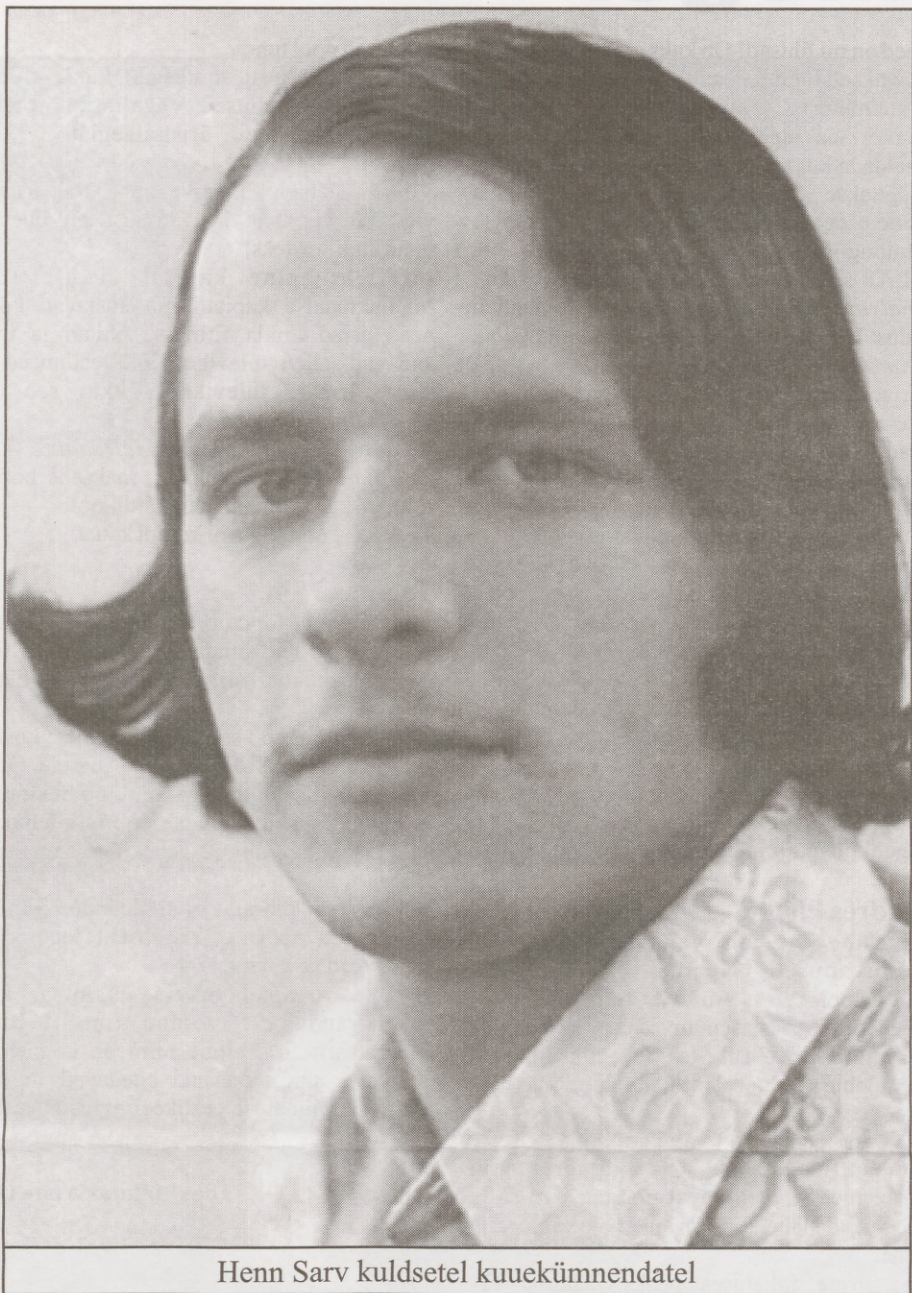
Toomas Täht

Kairi Kallaste

Viljo Kallas

Ulvi Saks

Lorentsi konkurent Henn Sarv alias Sarvik

Henn Sarv kuldsetel kuuekümnendatel

EBSi IT- lektorit Henn Sarve ei ole kerge tabada. Esimesel katsel saan vastuseks segasevõitu auto-reply, millest võib välja lugeda, et aadressi omanik tegutseb kusagil Eestist eemal. Teisel katsel vastab Sarve telefonile kõnepost. Veidi hiljem helistab ta aga mulle ja küsib otsekoheselt: "Kes sa oled?" Lepime kohtumise IT Kolledžis, kus Henn "tudengite piinamisega" ühele poole saab. Veendun, et ta on inimene, kes teiste targemaks tegemist naudib.

Kuidas sa IT-erialale sattusid?

See on omajagu naljakas. Nagu Peeter Lorents, õppisin alguses Muusikakeskkoolis ja läksin sealt Nõo Keskkooli. Sealt läks areng juba loogiliselt... Aga et me ühesuguse taustaga oleme, on lihtsalt kokkusattumus. Üheksa aastat Muusikakeskkoolis andis mulle hea humanitaarõhja ja esinemiskogemuse ja praegu tegelen täiendkoolituse ja loengutega.

Miks sa õpetad EBSis?

Kutsuti ja ju siis on mul mingisugune kogemus, millest võiks EBSis kasu olla. Aga põhitöö on mul IT Koolituses. Annan loenguid ka IT Kolledžis ja Ameerika Ärikolledžis.

Millised on EBSi ja IT Kolledži tudengite erinevused?

EBSis õpetan valdavalt töötavaid tudengeid, kes teavad, mida nad täpselt tahavad. Nad teavad, miks nad oma raha raiskavad. IT Kolledžis käivad peamiselt need, kes alles ehitavad oma elu üles. Kuid ilmselt pole erinevus mitte niivõrd koolide, vaid õppevormide vahel. Kolledžis annan praktilist ainet, EBSis aga rohkem üldaineid. Seega ei saa tudengite usinust võrrelda, kuna praktiline aine lihtsalt eeldab suuremat usinust.

Kuidas möödus sinu tudengipõlv?

Minu tudengipõlvega läks nadilt. Mõnes mõttes kestis see liiga kaua ja teisalt jäi hoopis vahele. Olin aastakese TRÜs, aastakese Pedas ja siis olin Tipis. Kuna sain

keskkoolist kergesti läbi, siis ei tekkinud mul õigel ajal tööharjumust.. Seetõttu võttis ülikoolis õppimine kaua aega - 11 aastat. Pidin seda tegema juba töö kõrvalt ja päris tudengipõlv jäi nii vahele. Teisel kursusel lõin pere ja sellepärast soovingi praegustele tudengitele, et nad tudengipõlvelt võtaksid sellest kõik, mis võtta annab.

Olulised on nii sõpruskonnad, kes loovad hilisemas elus sulle infrastruktuuri, kui ka teadmised. Õnnetud on need tudengid, kes tegelevad õppimisega töö kõrvalt. Mulle on ülikooliajast jäänud vähe sõpru ja selget akadeemilist tunnet ei tekkinudki. Ütleme nii, et ülikoolis olen käinud, aga mingisse akadeemilisse põlvkonda ei õnnestunud kuuluda.

Miks peab noor inimene valima IT-juhtimise eriala?

Ega noor ei pea valima IT-juhtimise eriala. Noor inimene valib selle eriala, mis talle meeldib. Ta peaks valima eriala, milles ta suudab higipull otsa ees rabada nii, et õhtul on mõnus tunne. Kui inimene valib oma eriala selle järgi, mis on moes, siis valib ta sageli vale eriala. Ta võib küll rügada, aga ta ei tunne sellest mõnu. Töö ei pea olema asi, millega inimene end pärast ülikooli orjastab, vaid midagi, millest ta mõnu tunneb.

IT-erialadel tööpuudus niipea ei tule. IT-juhtimist on tegelikult vaja ka nendel, kes juhivad ühte, teist või muud asja, mitte ainult IT-d. Oled sa advokaat või arst, kirjutadalugeta pead sa ikka oskama ja arvutit pead sa ka kasutama. Ja kui oled juht, siis pead IT-valdkonda tundma sellepärast, et patsiga poisid oskavad väga ilusaid sõnu teha ja hääd juttu ajada: Nad suudavad IT-d mittetundvat juhti nõõrida seni, kuni sellel taskud tühjaks saavad.

IT-juht ei pea oskama ise kõike teha, aga ta peab aru saama, mis kestab kümme päeva ja mis pool aastat ning ta peab kasvõi umbes ette kujutama, mida mingi asi tegelikult maksab, mis sellest kasu on ja millised on kasutatavad tehnoloogiad. Oled sa personalijuht,

finantsjuht või tippjuht - IT-valdkonna tundmine tuleb igal pool kasuks.

Karjäärivalik tuleks teha siis eelkõige lähtudes endast?

Loomulikult! Noh, noor inimene ei mõtle sellele enne, kui ta on kaheksakümne aastane. Aga kui oled kunagi nii vana, siis pole oluline, kui palju varandust oled kokku ajanud, vaid kas oled oma elu elanud sellest rõõmu tundes. Viimane on oluliselt suurem varandus, sest maist vara ei saa endaga kaasa võtta.

Seetõttu peab inimene lähtuma valikute tegemisel eelkõige endast, mitte sellest, et kodumaa nõuab traktoriste. Kui inimene tunneb rõõmu ja suudab ühiskonnale pakkuda just hetkel kõige vajalikumat eriala, siis ta lähtub ikkagi endast. Muidu rabad päev otsa sind mitte huvitaval tööol ja lähed raiskad kohe teenitud raha ära, et kusagil mujal rõõmu tunda. Kui sa aga rõõmu ja rahulduse tööol kätte saad, siis oled pidevalt terve ja tasakaalustatud.

Sulle pakub töö rõõmu?

Jah. Mul on õnnestunud leida see asi, mis tõesti rõõmu pakub: teadmiste ammutamine ja teistele jagamine. Minu rolliks on olla vahekiht ilmas toimuva ja siinsete inimeste vahel, korrastada ja süstematiseerida uut infot ning jagada seda laiali. See pakub mulle naudingut.

Milline on Eesti IT-alane tase ja kas siinsed IT-firmad on tõsiseltvõetavad?

Eesti IT-tasemel ei ole häda midagi. Natuke on ehk seda, et poisid ja tüdrukud kipuvad kohe oma oskusi müüma. Nad lähevad enne tööle, kui on saanud valdkonnast selge pildi. Tulemus on, et nad töötavad ennast tühjaks. Inimene peaks just õppimise ajal saama üldise maailmapildi, millest IT-spetsialistidel ja üldse IT-firmadel jääb väga palju vajaka. Ei tunnetata ennast niivõrd üldise protsessi koosseisus, kui nähakse end mingi kasuliku mutrikena keerajana.

Kas programmeerimine on teine kirjaoskus ja kas seda on IT-juhile tarvis?

Jah ja ei. Programmeerimist kui koodi kirjutamist või mingite rakenduste ehitamist - seda ei ole ühelegi juhile ega IT-juhile vaja. Kui aga mõelda programmeerimise all elu, tegevuste ja toimingute süstematiseerimist, korrastamist ja algoritmimist, siis seda vajab iga juht. Sellisel juhul suudad k o g u e l u m a l e m ä n g u vaadata teatud

loogiliste käikude jadana, millel on oma otstarve, põhjus ja võibolla ka järjekord. Ka inimene, kes tahab iseennast juhtida, peab oskama oma elu algoritmiliselt ja loogiliselt läbi mõelda. Samas on neid, eriti humanitaarvallas, kellel ratsionaalse ja loogilise juhtimise oskust ei ole vaja ning kes saavad hakkama ka impulsiivselt ja emotsionaalselt käitudes.

Loomulikult peab iga inimene vähemalt ühel või kahel alal olema spetsialist. Kas ta on juhtimise spetsialist või spetsialist millegi tegemises, aga milleski peab ta spetsialist olema. Väga sageli kujutatakse ette, et juht on ülemus, kes annab korraldusi. Tänapäeva küllalt kõrgelt spetsialiseerunud maailmas, eriti IT vallas, ei pruugi juht olla kõige kompetentsem inimene. Ta on lihtsalt üks spetsialist paljude hulgas. Kui programmeerija müüb meeskonnale oma programmeerimisoskust, analüütik müüb oma analüüsioskust, siis juht müüb meeskonnale juhtimise ja korraldamise oskust. Juht on teenindaja, nagu on ka õpetaja teenindaja, mitte klassi ülemus.

Tudengid kurdavad, et paljud IT-ained on liiga teoreetilised ja neid ei lähe vaja.

Milline on sinu kommentaar?

Ma ei usu iial, et ülikooli eesmärgiks on tagada ellujäämine Jules Verne saladuslikul saarel. Kuigi ellujäämine on väga vajalik oskus, satuvad sellisele saarele väga vähesed inimesed. Seetõttu oleks liiga kulukas

õpetada kõiki nii targaks.

Minu hinnangul peab juht teadma võimalikult palju erinevatest valdkondadest ja üldprintsiipidest. Näiteks mis on andmebaasitehnoloogia ja milleks see on, millised on selle arengusuunad? Millised on programmeerimise ja tehnoloogia üldised arengusuunad? Olen kartnud seda, kui koolide arvutiõpetus taandatakse programmeerimisõpetusele. Inimene on vaja õpetada hoopis loogiliselt, ratsionaalselt ning järjekindlalt mõtlema ning töötama, mitte ei pea teda õpetama ilmtingimata treialiks.

Kas seega võib arvutiõpe toimida ka ilma arvutita?

Ei. Arvutiõpe eeldab siiski, et tekib mingi praktiline kogemus nagu autojuhtimises. Autojuhtimine ilma autota ei õnnestu kuidagi. Aga et kõik tüdrukud pidid nõukogude ajal selgeks õppima, mismoodi see väntvõll vänderdab, seda ei ole vaja. Eriti kui on teada, et iga poole aasta tagant muudetakse väntvõlli kuju nii, et sul ei ole varasema teadmisega midagi peale hakata.

Oluline on aru saada, et masina sees on mingisugune loodusseadustele alluv vidin. Et kui sa vajutad pidurit või gaasi, ei luba loodusseadused sul sekundiga seisma jääda või viie minutiga Pärnusse jõuda.

Millega sa vabal ajal tegeled?

Kodu pean, lapsi kasvatan. Tahaks hästi palju sporti teha, aga aega ei ole. Üheks hobiks on muusika, mängin peamiselt klaverit, aga ka flööti mäletan. Unistan sellel aastal veel mõne pilli juurde õppida. Kavatsen osta trompeti, nii et naabrid, hoidke alt! Laulan ka ja seda kõige paremat pilli "mängin" isegi rahva ees. Saaremaa tudengid peaksid teadma - nemad olid kavalad - oskasid valida koha, kus oli võimalik laulda.

Kas sulle meenub mõni tore seik õppejõukarjäärist?

Andsin tudengitele ette valmistada ülevaate finantssüsteemidest ja lubasin neid töötada kahe-kolmekesi. Kolm tudengit tegid ülevaate kahest finantsüsteemist nii, et üks tudeng teadis natuke rohkem ühest, teine natuke rohkem teisest süsteemist. Küsisin siis kolmanda käest, et mida tema nendest süsteemidest teab ja tema vastas: "Mina panin need ülejäänud kaks tööle, mina õpin IT-juhtimist!"

IT Koolituse seinad on täis sinu sertifikaate. K u s t n e e d sertifikaadid tulid?

Kui tudengipõlves mõtlesin neile õudusega, siis nüüd on

asi teistmoodi. Olen viimase viie-kuue aastaga teinud üle 30 eksami erinevate tarkvarade tundmises. Ühest küljest annab see mulle teadmise, et valdkonda tunnen ning teisest küljest aitavad sellised testid töötajaid hinnata. Hetkel, mil sertifikaadi või tunnistuse said, sa siiski midagi ka oskasid! Olen oma sertifikaatide üle uhke ja mul on neid tõesti natuke rohkem kui teistel. Aga paratamatult pead end kogu aeg tõestama. Tunnistused natuke lihtsustavad seda, sest jätad enda tõestamisest jälje. Ma usun elukestvasse õppimisse - ajast, mil inimene õppimise lõpetab, on tal mõtet vaielda eutanaasia ja suitsiidi teemadel. Senikaua aga, kuni ta vähegi mõistuse juures on - senikaua peaks ta õppima.

Milline on sinu meelet Peeter Lorents?

Peeter on väga huvitav inimene ja ma olen arvamusel, et mingis kohas on meil isegi teatav ühine kokkupuutepunkt. Peeter on liikunud sirgjoonelisemalt edasi ja tema sihid on olnud selgemad. Minu õpitahe ja tegutsemine hakkasid alles hiljem hoogu koguma. Aga ehk on see hoopis minu pluss, et ma alles praegu täie auru kätte olen saanud?

Küsitles Jaak Roosaare

Lorents lubab rekordeid

Peeter Lorents seletab, et õppimine pole gladiaatorite võitlus.

Eesti loogilisima demagoogina tuntud ja kaks korda riigikogusse valitud Peeter Lorents tormab peale veerandtunnist hilinemist ruumi ja teatab: "See intervjuu võtab vist paar minutit!" Rekordi püstitamine sõltub temast ja võibolla tõesti - küsimused sai Lorents eelmisel päeval meiliga.

Kas Te küsimusi juba nägite?

Vaat ei olnud üldse aega täna siia tulla! Praegu ka ülepeakaela kuidagi õnnestus, patuga pooleks!

Esimene küsimus oli: miks Te õpetate? Miks Te ei tegele ainult teadusega, ei ole äris, IT-juht või poliitik?

Kõik need valdkonnad on võimalikud! Nii poliitikas tegutseda, äris või ei tea kus, kuid üks loodusseadus - universaalsuse printsiip - ütleb: selleks tõhus olla peab tegema mingisuguse valiku. Ja tegutsema nendes valdkondades, kus issand jumal on andnud eeldusi ja kus minusugune isand on olnud suuteline ka mingisuguse kompetentsi endale kujundama.

Kas Teie õppeainete sisu muutub igal aastal, ehkki nimi jääb samaks?

Õppeaine sisu uuendamine käib tunduvalt aeglasemalt, kui valdkond ise edeneb! Mida õpetada, kristalliseerub välja paarikümne, võibolla paarisaja aasta jooksul.

Aga teadusega tegelemine annab mingisuguse valdkonnatunnetuse, sa saad aru, milleks ta on, kuhu ta suundub ja mis asjad tulemas on. Vajalikuks osutub ka mõtlemise tehnoloogia. Et tudeng oleks suuteline kasvõi iseseisvalt lahenduseni jõudma, rakendades oma masinavärki.

Ahaa, Teie siis koolitategi EBSis sümbolanalüütikuid?

Et kas nad just sümbolanalüütikud peavad

olema, aga mõtlemise mehhanismid ja stiilid on kahtlemata vajalikud. Struktuuridega ringikäimisel kasutatakse kahtlemata hoopis teistsugust mõtlemise tehnoloogiat kui näiteks diferentsiaalarvutuses. Kui teil on tarvis teada, kui ägedalt vesi kraanist voolab või mis toimub kiirendamisel, siis seal on hoopis teistsugune tehnoloogia ja meid jätab sügavalt külmaks, kas lõpmatuse on mitut erinevat sorti või ainult üks.

Kas teooriat ja praktikat saab omavahel ühendada?

Milleks siis seda teooriat tehakse, kui mitte praktika jaoks?! Kui me geomeetria teooriat ei rakendaks, siis majad kukuksid teile lihtsalt pähe!

Aga ärijuhil ei ole mõne teoreetilise valdkonnaga küll midagi peale hakata!

Millise valdkonnaga? Kas diferentsiaalarvutusega? Vaevalt, et te sellega otseselt midagi teete. Aga vaadake, minu armastatud näide on olümpiavõitjast Avo Pikkuusist, kes tegi hüppeid kuiva pehme rannaliiva peal, süles umbes 50-kilone kivi. Tänu sellele, et ta neid hüppeid nii usinasti tegi, suutis ta võibolla ka jalgratast paremini sõtkuda. Tegeledes integraalide, diferentsiaalide ja muude sarnaste asjadega te annate oma mõtlemise masinale võimekuse. Te kas võtate koosinusest integraali või lahendate oma äriülesannet - see on teie asi, aga teie masin saab diferentsiaalarvutusega selleks mingisuguse kuju ja funktsionaalsuse.

Kui enne EBSi ei tea koosinusest ja integraalist midagi, kas võib endale vee peale tõmmata?

Ei pruugi! Selleks ei ole karjuvat vajadust. Sest vaadake, on ka kõrvalekaldeid igasugustest standarditest ja struktuuridest. Omal ajal oli üks kuuluis laulja, kes tuli kuskilt

Karpaatia metsadest ja oli päris edukas. Niisuguseid asju aegajalt esineb ja mõttetu oleks seda ära põlata, kui jumal on andnud võimekuse asjadega toime tulla. Kuid et matemaatilise mõtlemisega kaasneb teatav edukus, see on statistiliselt paigas. Mina ei oska seda seletada, miks see niimoodi on!

Kas sellepärast õpetatakse EBSis IT-juhtka programmeerima?

Ta peab teadma, kuidas see käib! Ei saa olla väga hea ja kompetentne juht, kui ei ole sellest valdkonnast mitte mingisugust ettekujutust. Kunagi oli meil siin üks uljaspea, kes läks juhtima õhunduse ettevõtet - ma nimed jätan nimetamata - tal oli täitsa ükskõik, kas juhtida kanafarmi või firmat. No tal tõesti oli see ükskõik, kuid ma arvan, et statistika räägib teist keelt. Jätan hiilgavad erandid kõrvale, kes võibolla tulevad metsast ja hakkavad kohe arvutifirmat juhtima.

Mis tagab, et tekivad oma mõtted ja ideed?

Hea küsimus! Samamoodi võiksite küsida, kuidas tuleksid geniaalsed viisi- ja harmooniavisandid! See on loominguilisus, mis on osalt jumalast antud ja osalt arendatav. Arendatav on ta siis, kui see jumalast antud eeldus on ja on, mida arendada. Ega kedagi ei saa ahvatleda olema looja. Võib panna välja kuitahes suuri boonuseid, kuid kelle rida on rohkem rakendusasi, selles tunneb end mõnusal ikkagi ainult valdkonnas, kus ta saab midagi rakendada. Vormelisõitja tahab sõita ja on teine mees, kes tahab konstrueerida uskumatult sõitvaid masinaid.

EBSis on pigem vormelisõitjad?

Ma usun, et nad on päris head vormelisõitjad! Lähenedamine kaubanduslikel, ärianduslikel ja juhtimise vormeliradadel on igati muljet äratanud. Inimesed on teadnud, mida nad on tulnud tegema ja teevad seda nähtavasti edukalt. Mis muidugi ei välista, et nende hulgas on inimesi, kes tunnevad vajadust loovuse ja õpetaja leidmise järele.

Kas IT-spetsialistid annavad juhtida?

Kahtlemata, sest IT ala on paljudele aladele sarnane. Näiteks purjetamisele: kui olete otsustanud purjetada, võite teha seda üksi. On ajaloos inimesi, kes on nõnda ümber maakera purjetanud ja üsna sageli võtab keegi jälle niisuguse asja ette. Aga on olemas avamerepurjetajate seltskond, kes käib suurtel väga hästi makstud võistlustel ja elabki sellest. Purjekatel on kümned inimesed pardal ja kogu see ansambel peab äärmiselt hästi koos toimima. Kui keegi hakkab merel uskuma, et ta ise teab, mis teeb, siis jaht ilmselt ei saa suurt auhinda.

EBS püüab rahvusvahelisi IT-mäenedžere koolitada?

Rahvusvaheline on koolitus paratamatult! Võib teha oma pisikese IT-firma ja hoida sellega üleval näiteks Kärkla linnavalitsuse IT infrastruktuure ja protsesse, kuid kahtlemata on ka rahvusvahelised mastaabid. Eriti kui saad tööd teha olles ühenduses sideliini pidi kas Austraalia, Saksamaa või Kanada vastava ala esindajatega, võid alltöövõtu võtta Indiast, kus on väga kõvad programmeerijad.

Kas Teile meenub mõni tore seik Teie õppejõukarjäärist?

Võin ausalt öelda, et iga päev on tore ja mida edasi, seda paremaks läheb! Lähem iga päev targemaks ja mul on õndselt hea meel, et see seniajani kestab!

Mulle meeldib, et mingi kogus üliõpilasi suudab asjast aru saada ja minu õpetatavat rakendada. Ei saa eeldada, et kõik inimesed tahaksid kõiki aineid õppida, mida mina õpetan. Või mis et nad tahaks - võibolla neil ei ole selle asja jaoks eeldusi!

Kuidas saab tudeng Teile teadmistest ja kogemustest kõige rohkem kasu ammutada?

Siis, kui ta dialoogis on! Kui ta ei istu lihtsalt vaikselt ja kui tal on mingisugune probleem, mille kohta ta tahab selgitust saada. Aga kui küsimusi ei ole, siis on üks kahest - kas õpetus on nii kõrgel tasemel, et voolab kõrvaukudest sisse nagu vedel heelium ... see aga oleks liiga optimistlik. Või kuulab tudeng minu loengut mõeldes kogu aeg sellele, kuidas kiiremini uksest välja pääseda!

Millised tudengid Teile meelde jäävad?

Ei tea, mul on eriline and mitte seostada nägusid ja nimesid! Kui mulle kellestki rääkida, siis olen üsna nõutu - missugune see tegelane oli? Mul on üks minu vanaemalt pärit reegel, kes oli väga kuuluis laulu-pedagoog. Täitles mulle: "Vaata, ma ei ole kunagi omale õpilasi valinud. Ma võtan vastu kõik, kes tulevad ja piüan teha kõik, mis teha annab. Ja ma annan oma maksimumi." Kui vaadata, keda ta üles kasvatas, siis need olid igasugused rahvakunstnikud ja laureaadid ja ma ei tea... Kui tal oli juubel, siis pandi neist koor kokku ja ma pidin selle mahtu nähes minestama!

Kas tudengipoolne panus pole õppetöös üldse oluline?

Miks ta ei ole! Reaalsete oskuste omandamine ei tule välja, kui inimesel pole endal selleks soovi ja kui ta ei investeeeri sinna isiklikku energiat ning aega.

Neid meetodeid on ju proovitud, mis lubavad õppida viisil, et ise jumalapärast vaeva ei näe. Omal ajal oli moes hüpnopoodia, mis tähendas mitte õpetamist hüpnosis, vaid õpetamist une ajal. Et ära siis õpi, tule tuda meie juures raske raha eest ja siis oled kuidagi jälle targemaks saanud. Aga millegipärast ei ole see meetod kestvat kasutust leidnud. Tippklassi modellid ja lauljad näevad oma vormi säilitamiseks roppu vaeva ja ega infotehnoloogias ole midagi teistmoodi. Peab ikka ise ka meeletult pingutama!

Millised tuntud IT-asjatundjad olete EBSi toonud?

Näiteks Tarmo Taltsi, kes vaatamata oma noorusele on olnud väga toekate ja suurte rahvusvaheliste IT-firmade teenistuses, vedanud väga suuri ja vastutusrikkaid projekte Ameerikas, Singapuris, Uus-Meremaal ja jumal teab kus. Tal oli just väga ahvatlev pakkumine Los Angeleses, aga ta tuli siia ning andis oma nõusoleku olla EBSi IT-juhtide praktikajuhendajaks. Ja Paul Leisi, kellele on looduse poolt antud olla hea õpetaja, samal ajal on ta suur päälilik ja tegija. Henn Sarve, Harry Tani, ... Iseküsimus, kui palju nad viitsivad endast anda. Näiteks Henn Sarv on väga kõva poiss, kuid tõenäoliselt õppetöös palju mugavam, kui Paul Leis, kes on väga nõudlik. Kui te lähete Sarve office'isse, siis seal on terve koridorisein kaetud igasuguste litsentside, sertifikaatide ja ... ta on kahtlemata täiesti tipptegija. Aga ta on loomult selline, et kui kaigast ei anna, siis oma tagumikku ei liiguta. Üliõpilased ei oska teda võibolla tarvitada ja tema ei näe sugugi kohustust teha tudengitele IT-alast klistiiri!

Küsitles Anne Oja

Peeter Lorents:

► Miks pole perenaistel nurgas kandilist aparati, mis keedab, koob ja küpsetab ning lööb kella? Sampo soome mütoloogias tegi ka vaid kolme asja: kulda, soola ja jahu.

► Kui te tahate, et teid tõsiselt võetakse, ärge kõnelge väga paljudest asjadest, mida arvate end hästi suutvat teha.

► Väärtustatus ei ole sama, mis tähtsus. Poliitšuk on Keskturul tähtis küll, aga kui väärtuslik on ta ühiskonnale?

► Süsteemi analüüs pole olemuselt midagi muud, kui süsteemi kindlakstegemine. Näiteks Tallinna elus on vaja vaid kaks asja kindlaks teha - kes kellega joob ja kes kellega magab.

FLASH: ilus ilm toob tudengid parki

Soojad kevadilmad tegid umbsetes klassiruumides loengute kuulamise väljakannatamatult raskeks. Deebeti ja krediti asemel kippusid vägisi pähe mõtted päikesest, värskest õhust ja värskendavast joogist. Tundus, et ka õppejõud ei suutnud ennast pidevalt kontrolli all hoida ja vahel lipsas nende unistav pilk aknast kaugusse. Kas poleks siis parem umbne klassiruum hüljata ja talumatult pikaks venivaid viimaseid koolinädalaid värskes õhus mööda saata? EBS pakub selleks head võimalust,

paiknedes looduslikult ülikaunis kohas (loe: pargi vahetus läheduses). Nagu allpool olevalt pildilt näha, saab roheluses peesitades ka õppimisega tegeleda. *EBS Tudengileht* soovib anda oma panuse ebsikate paremasse tervisesse, võimaldades päikest nautida kuiva ja puhta püksitagumikuga. Seega, haara leht näppu ja mine parki lugema, õppima või niisama peesitama!

Jaak Roosaare

Mida sa suvel teed?

Karin Golubev, BPA2

Esimene asi on kindlalt EBSi Suvepäevad, mis on kõigile ebsikatele kohustuslik. Siis hästi palju rannas päevitada ning töö tuleks ka leida. Midagi sellist, mida saaks väljas teha, aga samas ka midagi tõsist, et sügisel jätkata ja õhtuõppesse minna.

Andres Sirel, BIT2

Eelkõige Pühajärve *Beach Party* ja EBSi Suvepäevad. Päike ja joogid. Veel on plaanis tööd teha - ma töötan projektjuhina. Samuti tahaks sõpradega autoreisile minna. Nii umbes nädal Lätis ja Leedus ringi sõita.

Tiina Vallaste, BBA2

Suve alustan Pühajärve *Beach Party*'ga, samuti on mul plaanis igal pool mööda Eesti ilusaid kohti ringi sõita. Ehitame sõpradega üht väikest autot, millega me siis mööda maad ringi sõitma hakkame.

Risto Villers, BBA2

Arvatavasti pidutsen sõpradega, siis teen kindlasti tööd. Kas isa firmas või ehk leiab kusagilt mujalt mõne hea töö. EBSi Suvepäevadele lähen ka, *Beach Party*'le seekord mitte. Välismaale pole ka sel suvel plaanis minna, kui just mõnda erilisel head pakkumist ei tule. Näiteks soodsat Tšehhi õllereisi.

INTERVJUU 7. EBS SUVEPÄEVADE KORRALDAJATEGA

Intervjuu osalesid:

Neeme T (ÕDÄ-31) - *chief*
 Elina G (ÕBÄ-31) - pealiku assistent, tähtis tegelane
 Age V (ÕBÄ-31) - oluline nais-
 orgunnija ja varapealik
 Margus R (ÕBÄ-21) - väga oluline mees-
 orgunnija, turunduspealik
 Margus M (ÕBÄ-21) - väga oluline mees-
 orgunnija, turvapealik
 Kati T (ÕBÄ-31) - oluline nais-
 orgunnija, kirjameister
 Marius J (BIT-2) - oluline mees-
 orgunnija, IT-meis
 Mari J (BIT-1) - oluline nais-
 orgunnija, infolehtitegelane.
 Tudengileht (TL) küsis ja korraldada vastasid:

TL: MIS TOIMUB?

Neeme: EBSi 7. suvepäevad Toorakul
Age: Stiilis **Olümpiamängud Moskva 1980**, - s.h. mängude avamine olümpiatule süütamisega, ROK presidendi tervituskõne, olümpiaregatt merel ning rebimine ja pallimäng maismaal, elamused ja elamine olümpiaküla sõbralikus peres, 5 täis dopingut olümpiatoidu ja spordijookide näol, auhinnatseremoonia, ühised olümpia-
 EBSlaste lõugastumised diskol.

Elina: Mis tähendab kokkuvõttes seda, et sel aastal on kõikvõimalikku meelelahutuslikku tegevust planeeritud kogu EBSi perele, alates pisipõnnist kuni lugupeetavate vilistlaste ja lektoriteni välja.

TL: MILLAL TOIMUB?

Kati: 5.-7. juulil, see tähendab juuli esimesel nädalavahetusel.

Margus M: Reedel, 5nda õhtul tullakse kella 1900 paiku kohale ja "pannakse telgid püsti" Üldine naer © (TL kommentaar).

TL: MIDA SEE TÄHENDAB?

Neeme: Motoks on "KTTK" ehk "Kõik Tegijad Tulevad Kohale".

Age: Paralleelselt eelmisega deviisiks on meil "Mirr, Družžba i Festival".

Margus R: Need olümpiamängud on nüüd küll need, mis sööbivad happerünnakuna iga (ka spordipõlgurist) EBSlase mällu selle suve ühe tippündmusena.

Mari: Iga tudengitest õpperühm, vilistlaste ning lektorite grupeering saab maikuu lõpuks loosi tahtel riigi nimetuse, mida nad selle aasta olümpiamängudel esindama hakkavad.

Marius: Näiteks et BIT-2 (minu grupp) esindab Kambodžat või ÕDÄ-31 esindab Hiina Rahvavabariiki.

Elina: Loteriiga omandatud uut rahvusidentiteeti ja riiki on vaja loomulikult ka väarikalt esindada, seega on enam kui teretulnud kui juba vaikselt hakataks ühtset vormi kavandama.

TL: MEELELAHUTUS... MIDA SEE ENDAST KUJUTAB?

Margus M: Esimesel õhtul on meil eritellimusel legendaarsetest staaridest kokkuaetud bänd. Esinevad Ivo Linna (läbi aegade tegijaim meeslaulja Eestis), Antti Kammiste (noor ja aktiivne muusik) ja Meelis Punder (siiani tegijaim Karavani kutt). Olümpiamängude range peakohtunik ning kogu laupäevase programmi juht on loomulikult omaala vaieldamatu talent - Hr. Milling.

TL: KUS TOIMUB?

Age: Tooraku turismitalus Haapsalu külje all.
Margus R: See on veidi alla 100 kiltsa Tallinnast, täpselt Haapsalu ja Rohuküla vahel.

Elina: Meeega koht on see Tooraku!!! - kompaktne, s.t kõik on ühes kohas alates mänguväljakutest (jalka, võrk, korvpall, noolevise jne-jne), söögikohast, lavast ja varikatustealustest ning lõpetades, olümpiaküla telkimisväljaku ning autoparklaga....

Neeme: *Beach* on ainult 200 m kaugusel, liivarand - võid end praktiliselt merre telkida. Fantast värk saab olema.

Margus M: Mmm....ja milline romantiline päikeseloojang soojas suveõös.

Kati: Mõlemal õhtul pannakse püsti suur-suur lõke. Tooraku muheda peremehe sõnul

pidid üle-küla-leegid olema, kuid turvalisuse tagamiseks on ta eelnevalt kohaliku päästemeeskonnaga tuletõrjemise kooskõlastanud. Nii et igati kindel värk! Kel aga kõht suurest tegutsemislustist tühjaks jääb ning muidu gurmaanina suvisest kokkamisest rõõmu tunneb, saab šašlõkiahjudel kaasavõetud sööginodi grillida ja niisama chillida või päikest püüda.

TL: KUIDAS REGISTREERUDA?

Margus M: Pileteid saab osta õhtuõppe osakonnast (ruum 107) alates 13.maist. Astud sisse, teadate oma nime, kursuse, riigi nime, telefoninumbri ja maksad sulas ära.

Margus R: 13. maist kuni 9. juunini maksab pilet vaid 275 EEQ, 10. juunist 2. juulini 350 ja 3. juulist alates 400 krooni.

Age: NB!!! Meil on ka piletite osas superpakkumine - kui saate oma grupist vähemalt 10 inimest kokku, siis saab igaüks kahekümneviieks 275-kroonisest piletit alla ja veel suurema pundi puhul veel rohkem hinnast alla. Aga info on üleval ka meie kodukal www.suvepaevad.ee. Ning ega see veel kõik pole - kolm kõige suurema esindusega kohale tulnud gruppi saavad stardipositsioonil väikese edumaa - KOHE auhinnaks GRUPILE terve kasti BACARDIT!!!

Elina: Samas saab maksta ka pangalaenukaandega. Kuidas see käib saad infot rahulikult internetist lugeda www.suvepaevad.ee

TL: MILLAL ON MÖTTEKAS REGISTREERUDA?

Neeme: Kohe maikuu.

Age: Siis ju pilet tunduvalt odavam pluss auhinnasaamise võimalus ja samas ka üks vinged nädalavahetus suveks juba bronnitud. Ning piisavalt aega hakata olümpia vormi lihvimiseks.

TL: MIKS TOIMUB?

Mari: Andmaks võimaluse näha ja käega katsuda EBSi esindajaid igast valdkonnast ja kõikvõimalikest allüksustest.

Margus R: Ootame ka EBSi rektorit, õppejõude ja loomulikult õppeosakondade meeldivaid inimesi.

Elina: Samuti pakume huvitavat meelelahutust kõigi oma sõprade ja pereliikmete seltsis. Nagu õiged suvepäevad ikka!

TL: KAS SEE TÄHENDAB, ET KA NOORPEREDELE ON MÖELDUD?

Age: Just nimelt. Lapsed alla 7 aasta saavad üritusele puhta muidu, 7 kuni 17-aastased saavad trallida 120 krooni eest.

Elina: Laima paneb kõigile lastele välja maiustused nii kohale tulemise kui ka aktiivse osavõtu eest.

TL: KES SUVEPÄEVI TOETAVAD?

Margus M: Lisaks Laimale, kes on Läti suurim maiustustetootja, on meid toetamas maailmakuulsate joogibrändide esindaja Valior AS järgmiste nimetustega nagu Martini, Bacardi, Absolut Vodka.

Neeme: Ka lahjemat sorti joogitootjad on meie toetajad. Nimelt Kopparberg's siidri ja kõige kõvemate telereklaamidega esinenud Frederik õllega.

TL: KAS PIDULISTE TURVALISUS ON TAGATUD?

Margus R: Üritust turvab EBS.... oiuh vabandust ESS.

Elina: Erinevate soovimatute külaliste eest oleme igal juhul kaitstud, sest territoorium on juba selliselt planeeritud - kahel pool meri ja on vaid üks sissepääs ©

Age: Meie tuju kindlustab E-Kindlustus www.e-kindlustus.ee

TL: AGA KUI ILM VEAB ALT???

Kati: He-hee!!! Hea küsimus... aga me oleme selleks ETTE VALMISTUNUD - nimelt on olemas varikatused, kuhu hava ilma korral varjuda ja ega me sellel üritust pidurdada ei lase!

TL: MISEDASISAAB?

Kõik koos: Kohtume Toorakul selle suve suurüritusel - 7. EBSi suvepäeval!

Lugu sellest, kuidas topeltdiplomi sain

Vivika Volar, EBSi esimene topeltdiplomi omanik

Kogu lugu algas nii: tahtsin juba kolmandal kursusel pooleks aastaks kuhugi välismaale õppima minna, kuid tollane välissuhete koordinaator veenis mind mitte minema. Et mis ma sinna ikka lähen, ei oska ma ju saksa ega portugali keelt. Mind huvitasid just Saksamaa, Portugali ja Hispaania kõrgkoolid, millega EBSil oli partnerleping. Siis seekord jäi minemata.

1999. aasta kevadel, kui lõpetasin EBSis neljanda kursuse, proovisin uuesti ja õnnestus. Valisin Saksamaa *Fachhochschule*, mis on meie mõistes tehnikum, kuid mille diplomil on Saksamaal isegi mõne ülikooli diplomist suurem kaal. Täitsin sooviavaldused, valmistasin ette dokumendid: CV, paberid koolist ja pangast, kust sain garantii, et olen võimeline oma kulusid katma. Siis pidin ootama.

Saabusin Saksamaale 2000. aasta märtsis. Ei teadnud, mis mind ees ootab ja kartsin väga, et koduigatsus tuleb peale. Aga üllatuseks ootas mind seal kaks Tallinna tüdrukut, kellest üks oli EBSist ja teine TTÜst, sain nendega väga headeks sõbraks.

Sealne keskkond jättis mulle väga mõnusa mulje. Tegemist oli ju *Fachhochschule Stralsund*'iga, mis oma olemuselt on õppimise paradiis. Kohapeal olid olemas kõik võimalused. Elasin mõnikümme meetrit koolimajast eemal, sealsamas olid söökla, arvutiklassid ehk *PC-lab*, raamatukogu, majandusamet, spordisaalid ja staadionid. Ka linn oli lähedal.

Kool kestis märtsi lõpust juuli lõpuni, siis tulid sooritada eksamid. Juba Eestis valisin välja õppeained, kuna tasusin EBSile ja arve oli vaja maksta enne Saksamaale minemist. Vastavalt EBSi ja *FH Stralsund*'i vahelisele partnerlepingule seati topeltdiplomi tingimuseks viie õppeaine läbimine partnerkoolis koos eksamite positiivse sooritamisega. Lõputöö tuli kirjutada mõlema kooli juhendajate käe all. Need tingimused ma ka täitsin.

Õppetöö oli minu jaoks väga mõnus ning inglise keele kasutamine õppetöös ja igapäevasel suhtlemisel mulle raskusi ei valmistanud. Õpperühmad olid väikesed, peamiselt osales loengus kolm kuni viisteist, vahel paarkümme üliõpilast. Nendest olid umbes pooled välistudengid ja pooled kohalikud, kes ka ilma mingisuguse mõõnduseta sakslastest õppejõududega ainult inglise keeles vestlesid. Õppejõud olid peamiselt doktorikraadiga praktikud, kes

tegid oma tööd koolis poole kohaga, ent sellegipoolest südamega.

Pidime igas õppeaines tegema semestri jooksul umbes kolm suuremat projekti. Tegime projekte kolme kuni viieliikmelistes gruppides ning kasutasime töös reaalseid firmade andmeid. Ka uuritavad firmad said meie tööst palju kasulikku informatsiooni ja seda täiesti tasuta.

Iga teooriatunni algusest või lõpust eraldati aega ühe grupi ettekande jaoks, mis võimaldas kajastada senist projekti käiku. Seega oli õppetöö metoodika väga praktiline ning nõudis üliõpilastelt head esinemisoskust ning julgust, samuti esinemisvahendite kasutamist.

Eriti huvitav oli õppeaine nimetusega *Finance*, kus me investeerimise teemat lõpetades sõitsime Taani, et külastada Kopenhaageni investeerimisasutusi ja suuremaid panku. Õppejõud olid pankadega eelnevalt kokku leppinud ajas ja teemas, meile tutvustati neid asutusi, räägiti panga toimimise skeemist ja IT-vahenditest. Toodi ka mõned huvitavad näited Baltikumi ja Ida-Euroopa, eriti Venemaa positsioonist ja turuolukorrast, nägemustest ja võimalustest ärisuhteid luua.

FH Stralsund'is õppimine andis mulle hea kogemuse, kuidas iseseisvalt õppida. Kindlasti läheb mul seda magistriõpingutes vaja. Tulemusele aitasid kaasa head õppimistingimused ja lähedalasuv raamatukogu. Kasutada olid väga head ja uued kirjandusväljaanded ning interneti püsiühendus. Lõputöö kirjutajad said kogu semestri jooksul kasutada oma *office*'t, mis võimaldas segamatult töösse süüvida.

Läksin Saksamaale õppima sooviga saada kogemusi ja nautida tudengielu. Mul ei olnud plaanis lõputööd seal kirjutada, kuigi valitud teema oli mul juba enne olemas. Lõputöö kirjutamisel Eestis õigustas aga Saksamaa kogemus end täiesti, kuna leppisin oma sealse juhendajaga kokku lõputöö teema ja sisu, läbisin tema loengud ja sain loa antud materjali lõputöös kasutada. Nii minu juhendajad Saksamaal kui ka Eestis olid oma ala professionaalid ja töötasid praktikutena valitud erialal.

Semestripikkuse praktika sooritamine oli Saksamaal kohustuslik ja paljud kohalikud tegid seda väljaspool Saksamaa piire - Venemaal, Hispaanias, Soomes, Rootsis ja mujal. Õpilased kontakteerusid firmadega ise, kuid vajadusel andsid kõrgkooli õppejõud

omapoolse soovitusel. Üldjuhul saadi praktika ajal ka töötasu ning elamiskulude katmist praktika ajal toetasid programmid *Erasmus* või *Daad*. Minu Eesti sõber tegi kahekuulise praktika kohalikus pangas ning sai selle eest sümboolse tasu, mis meie mõistes oli üks korralik kuupalk.

Tihti peale arvatakse, et välismaal on elamine kallis. Kuid Saksamaal olles tõdesin, et Eestis on elamine tunduvalt kallim vaatamata siinsetele väiksematele sissetulekutele. Elamise eest maksin Saksamaal umbes 300 marka kuus ning söögi peale kulus tunduvalt vähem kui Eestis isegi siis, kui ma kokku ei hoidnud. Kindlasti saab Saksamaal elamisele ka tunduvalt rohkem kulutada, kuna tooteid ja hindu on igas valikus.

Saksamaa sotsiaalsüsteem on tugev ja pärast bürokraatiast läbimurdmist võib tõepoolest riigilt soodustusi saada. Mina toetusi ei saanud ega taotlenudki, sest mul polnud selleks vajadust. Kuid nii kohalikud kui ka Taani, Rootsi ja muude maade õppurid said peale tasuta kooliskäimise ka stipendiumi, mis sõltus nende vanemate sissetulekutest. Üldjuhul paistab sealne maksupoliitika silma keerukusega, kuid seda tundes saab võidukalt välja tulla.

Ida-Saksamaal, kus ma elasin ja õppisin, oli tunda sotsialistlikkust ja kitsarinnalisust. Inimesed püüdsid olla küll sõbralikud ja avameelsed, aga igapäevatoöst erinevates olukordades olid nad täiesti segaduses, ei osanud tekkinud küsimusi lahendada või isegi ignoreerisid mind. Seda tuli ette klienditeenindajate ja ametnike seas nii koolis, poes kui pangas. Seetõttu oli minu jaoks *Stralsund* kuidagi piiratud ning inimeste käitumine vihastas. Süsteem oli säilitatud kindlate reeglite järgi, kellast kellani ja väljaspool kooli ei olnud inglise keelega midagi peale hakata.

Reisisin ka Hamburgi, Berliini, Kölni, Münsterisse, Hannoveri ja teistesse linnadesse ning seal paistis avameelsus ja sõbralikkus rohkem silma kui Ida-Saksamaal. Lääne pool oli vanadest traditsioonidest ja elustiilist kinnipidamist rohkem tunda, samuti oli tunda, et inimesed armastavad oma maad.

Kontrast Eestis ja Saksamaa elu vahel on suur, kuid harjusin tagasi tulles siinse eluga kiiresti. Läksin kohe tööle ja asusin lõputööd kirjutama. Kui sain selle valmis, kinnitasin *FH Stralsund*'is lõputöö kaitsmise aja. Sain Eesti poolse juhendaja käest arvamuse ja soovitusliku hinde ning lendasin omal kulul *Stralsundi* tagasi, et pooleunnist kaitsekõnet esitada. Paberid sealse kaitsmistulemusega saadeti Eestisse postiga. EBSis sain hindeks A- ja *FH Stralsund*'is B+. Sain EBSi diplomi pidulikult 14. novembril 2001, *FH Stralsund*'i diplomi aga alles sellel aastal peale mitmekordset meeldetuletust Saksamaa kõrgkoolile.

Lõpetuseks... Vahetusüliõpilasena kogesin palju uut ja huvitavat, mis tuli kasuks minu isiklikule elule, kuid olen ka väga õnnelik, sest mul nüüd taskus kahe kooli diplomid. Kindlasti avab see mulle karjääris suuremaid võimalusi nii Eestis kui Saksamaal. Oluliseks pean aga ka seda, et õppisin enda eest seisma ja omandasin võitlusvalmiduse reeglite suhtes, mis tihti töötavad inimeste kahjuks, kelle jaoks need reeglid tehti. Kuid kõige kordaläinumaks pean seda, et tutvusin välisõpingute ajal oma tulevase kaasaga, kellega nüüd maailma vallutama läheme... Teistel tudengitel soovitan teha sedasama.

Vivika Volar

Ettevõtted alahindavad makrokeskonda

Lektor Meelis Kitsing kirjutab *Õppejõudude Infolehes* pealkirja all "Maailmas kaotati kõik kaubanduspiirangud," et Eesti ettevõtjate, riigiametnike ja juhtide arusaam kaasaegse maailma kaubandussüsteemi kompleksisusest on piiratud.

Taasiseseisvumisest 2000. aastani kehtis Eestis sisuliselt ühepoolne vabakaubandus, mille suurim võlu on lihtsus, kuid Euroopa Liit järgib oluliselt proteksionistlikumat poliitikat. See motiveeris Kitsingut korraldama valikainet rahvusvaheliste majandussuhete kohta, mis nime all rahvusvaheline poliitikonoomia on alates 1970ndatest leidnud tee enamike maailma juhtivate ülikoolide õppekavadesse.

Kursus käsitles peamiselt rahvusvahelist raha- ja kaubandussüsteemi, nende ajaloolisi arenguid, peamisi teooriaid, praegust olukorda ja tuleviku väljavaateid. Tänu organisatsioonide *Atlas Economic Research Foundation* ja *John Templeton Foundation* rahalisele toetusele jõudsid EBSi lektorid sellistest kõrgkoolidest nagu Harvardi ülikool, *London School of Economics*, Kölni ülikool ja teised, enamikel külalislektoritel oli doktorikraad.

Tagasiside ÕISist

Nagu EBSis tavaks, viisid õppeosakonnad ka sellel semestril läbi tagasisideküsitluse, mis esmakordselt leidis aset uues õppeinfosüsteemis ÕIS.

Uuendus hõlbus küll testide täitmist ja kokkuvõtete tegemist, kuid vastanute protsent jäi äärmiselt kesiseks. Õppetööl ja õppeosakondadele andis hinnangu vaid 352 tudengit rohkem kui 2100st EBSi üliõpilasest. Õppeosakondade hinnangul moodustas tagasiside aktiivselt õppetöös osalevate tudengite üldarvust umbes 25%. Madalaim vastanute protsent oli päeva- ja magistriõppe osakonnas, ulatudes vaid 17%-ni.

Õppeosakondade nimel sõna võtavad Kadri Osula, Kaire Kroos ja Triin Lauri nendivad *Õppejõudude Infolehes*, et tulemus on kaugel täiuslikkusest ega kajasta kõigi üliõpilaste hinnanguid õppejõudude ja õppeosakondade tööle, ehkki olulist teavet test koolile siiski andis.

Teispool Maakera - Austraalias

Ingrid Eesmaa Austraalias: õnnelik ja rahulolev

Mul oli ammune unistus, mida kuidagi ei osanud teoks teha - minna Austraaliasse. Ja mitte kui lihtsalt turist, kes veedab sihtkohas kõige rohkem kuu, külastab vaid tähtsamaid kohti ja ongi läinud.

Selline unistus hakkas mul idanema umbes 16 aastat tagasi, kui mu lapsepõlve kirjasõber Rootsist läks vahetustudengina Melbourne'i Kunstiinstituuti arhitektuuri õppima ja kui tema emotsionaalsed kirjad jutustasid mulle väga elavalt ja värvikalt Austraalia elust. Kui nägin EBS koduleheküljel välisülikoolide seas ka *Melbourne University of Technology*, käis mul südamest otsekui jutt läbi. Liialdamata, ma ei maganud paar ööd!

Kuidas Austraaliasse jõudsin

Leidsin mitmeid takistusi unistuse teostumisel, sest mul oli Tallinnas hea ja huvitav töö restorani mäenedžerina hotellis *Radisson SAS* ja ma ei tahtnud seda kuidagi kaotada. Just paar kuud enne seda valmis mul elukaaslasega esimene ühine kodu ja mõtlesin: kuidas ma nüüd jätan selle ja lähen ei tea kuhu? Mida mu elukaaslane arvab, kui olen pool aastat ära ja me vahepeal ei kohtu? Kuidas saan hakkama inglise keelega? Ühesõnaga, küsimärke oli palju, kuid otsustasin Kairit Veerberkilt asja uurida, lihtsalt enese rahustamiseks.

Võtsin dokumendid koju kaasa, natuke nagu enesekindluse tõstmiseks. Kui kodus leidsin toetust elukaaslaselt, läks edasine juba lihtsalt. Käisin ülemuse jutul ning ta nõustus minu tagasitulekuni töökoha säilitama. Järgmisena täitsin paberid ja oh seda rõõmu, kui siis Melbourne'i kool kinnitas, et võtab mu vastu. Ideest teostuseni läks kokku neli ja pool kuud, siis lahkusin Tallinna lennujaamas oma peigmehest, sõpradest ja perekonnast, pisarad kurgus. 40 tundi hiljem maandusin Melbourne'i lennujaamas.

Otsustasin esimesed päevad veeta hotellis ja ringi vaadata. Leidsin endas jõudu, et sukelduda kohe Melbourne'i ööellu - ei saa ju oma elu maha magada! Järgmisel hommikul, peale mõnetunnist magamist läksin suurele veinifestivalile *grape grazing* ning leidsin seal väga head sõbrad, kellega suhtlen tänaseni. Tegin õige otsuse, et vaatamata väsimusele ja suurele ajavahele kohe

kohaliku eluga tutvumist alustasin, kuna tänu sellele olen nüüd palju reisinud ja näinud sedagi, mida tavalised vahetustudengid ei näe.

Tudengiküla asukad

Valdavalt elavad tudengikülas vahetustudengid ja rahvusvahelised tudengid, kes õpivad neli aastat. Tudengiküla asub looduslikult väga ilusas kohas, järve ääres mägede vahel. Päikesetõusu vaadata oma magamistoa aknast on tõeline nauding.

Küla kujutab endast nelja-korterilisi ridaelamuid, kus üks korter koosneb neljast magamistoa, elutoast, köögist ja pesupesemisruumist; kõik vajalik tehnika ja mööbel on korterites olemas. Minu korterikaaslasteks on poiss ja tüdruk Rootsist ja poiss Indoneesiast, kes on siin vahetustudengina Hollandist. Tegemist on väga põneva ja hea seltskonnaga ja oleme kõik sellise kokkusattumuse üle väga rõõmsad.

Sage külaline on siin ämblik *house-man*, kes on karvane ja annab välja naisterahva käelaba mõõdu, kui oma jalad välja sirutab. Ühel hommikul ärgates selline külaline keset mu tuba, nii et ma ei saanud voodist välja tulla. Mind päästis kõrvaltoas maganud naaber, kelle telefonitsi appi kutsusin.

Meie kõrvalmajas elavad just keskkoolist tulnud kohalikud, kes pidutsevad kõik nädalapäevad - lõpuks ometi ju vanemate silme alt ära. See ajab vahest hulluks, kui kell neli hommikul kuuled ikka veel aborigeenide trumme...

Õppetöö Melbourne'is on karm

Kui algas kool, siis kõik see, mida olin enne kuulnud, osutatud tõelisuses veel erinevamaks ja raskemaks. Austraalia koolisüsteemi järgi võtab *full-time student* neli ainet ja *part-time* kaks. Rohkem kui neli ainet pole võimalik võtta ja alla kahe ka mitte. Kui oled täiskohaga tööl, ei saa täiskoormusega õppida ja vastupidi. Kool peab andma töökohale tõendi, kuidas tudeng koolis käib ja vastupidi.

Mis siis teeb kooliskäimise nii raskeks? Esmalt see, et õppimine on jaotatud kaheks:

loengud toimuvad suures auditoriumis umbes 200 inimesele ja kestavad 90 minutit. Nende käigus küsimusi ei esitata. Kõik loengud võetakse videosse ja seda saab hiljem raamatukogu laua-arvutis vaadata. Sellel aastal tehti kahe ainega katse, kus loengud olid CD-l ja tudengid vaatasid neid kodus, millal kellelegi sobis.

Teine osa aimest on *tutorials*, mis kujutavad endast 10 - 20 liikmelisi tudengite gruppe. Nendes võetakse läbi kõik loengus räägitud, lahendatakse *case'e*, ülsandeid ja muud. *Tutorial* kestab kaks tundi ja sealt arstitõendita puududa ei tohi. Kui puudud kaks korda, siis öeldakse: "*See you next semester.*" Ühele ainele kulub seega neli tundi koolis käimist igal nädalal, lisaks kodutööd, mis on omaette ooper.

Kool on väga aeganõudev ja täiskohaga töötamine polekski võimalik. Ühelt poolt on selline koolisüsteem muidugi hea: õppima pead terve semestri jooksul, mitte nagu olen EBSis paaris aines hakanud õppima alles enne eksamit. Teisalt tüütavad need *weekly question'id* vahel nii ära, et tahaks käega lüüa. Kuid kõik tähtjad on ühekordsed ja lõplikud, midagi järgi teha ei saa. Kui jääd hiljaks, siis oledki rongist maas ja uut võimalust ei anta.

Väga tugev on *Student Union*, mis korraldab pidevalt üritusi, väljasõite ja lühireise. Välistudengitele antakse abiks kohalik üliõpilane, kes aitab sisse elada ja selgitab kooli nõudmisi. Mina pole seda teenust palju kasutanud, sest olen oma vabatahtlikust abilisest 10 aastat vanem ja pooldan küsida otse õppejõududelt, kes on väga abivalmid. Õppejõudude ning tudengite vaheline suhtlus meili teel on üsna populaarne.

Õppejõud ja tudengid kutsuvad üksteist eesnimediga, ja ma ei saa kuidagi aru, kuidas õppejõududele meie eesnimed meelde jäävad. Lisaks kohalikele õpib siin 16 tudengit Euroopast ja 20 mujalt maailmast, peamiselt Aasiast, kelle nimed erinevad kohalikest väga palju. Aga ju see on üks kohalik varjatud anne.

Marihuaana, vein ja social life

Olen kohanud vaid paari esmakursuslast kooliukse taga suitsetamas, sama haruldane on ka kange alkoholi pruukimine.

Eelistatakse veini ja õlut, ööelu nautides ei kohta purupurjus inimesi. Samas on aga tunda marihuaana magusat lõhna, mis pole küll legaalne nagu prostitutsioon. Olen sigarisuitsetamise Austraalias unarusse jätanud, kuid marihuaana mind ei tõmba - ma pole seda isegi proovinud.

Austraallane on ameeriklasega võrreldes väga *easy going*, kui juhuslik võõras temaga rääkima hakkab või midagi küsib, kuulab ta vestluskaaslase ära. Kui ameeriklane küsib viisakusest ja sa vastama hakkad, avastad, et ta on juba läinud või esitab sama küsimust järgmisele. Austraalias on väga populaarne aktiivne eluviis, tundub et lapsed õpivad siin enne ujuma kui käima, sest kui vaatad rannas või jõel, siis kõik on vees. Populaarsed on ka golf ja hobuste võiduajamised ning loomulikult kõik, mis puudutab veini.

Kohalik seltsielu oli mulle esialgu võõras, näiteks võib siin restorani minnes oma veini kaasa võtta ja sellest ei teki mingit probleemi. Valdavalt einestatakse väljas, kodune kokkamine pole popp. Valida on kõikvõimalike köökide vahel, kus kvaliteet on väga hea. Teenindus jätab aeg ajalt soovida ja on suhteliselt tavaline, et ootad salatit 30-40 minutit. Küsides saad vastuseks: "*No worries - its coming soon!*" Sest selline *no worries* ongi elustiil.

Olen jõudnud külastada enamikke Yarra Valley veiniaedu, käinud kahel venifestivalil. Muudest meelelahutustest tõstan esile Formula I etappi ja sellele eelnenud Formula I Gala Öhtusööki, olin kevadpühade ajal viis päeva suure *House Boat*iga Murray jõel, käisin helikopterituril legendaarsete kaljurahnude vahel, mida kutsutakse Kaheteistkümneks Apostliks. Aga olen näinud ka vihmametsi ja rahvusparke, roninud kivirahnudel New South Wales'i kõrbes, sõitnud läbi terve *Grate Ocean Road*i ja avastamist ootavad Lumemäed, Blue Mountins, *Penfolds* ja *Jacob's Creek* veinimajad koos Tasmaaniaga. Osalesin siin *Saja Veini* veinidegusteerimisel, vaatasin muusikali *Mamma-Mia*, külastasin Sydneyt ja sealset kuulsat operimaja. Mu elu näebki välja nii, et esmaspäeva pealelõunast neljapäeva pealelõunani tegelen tõsiselt kooliga ning siis pakin jälle kotid ja teele!

Inimesed töötavad, et elada ja eriti ei kohta neid, kes elavad, et töötada. Suurtest majadest ja autodest on kohalikele tähtsam vaba aeg ja *fun*. Samas koosnevad ettevõtete tippjuhtkonnad kas eurooplastest või asiaticidest, sest neile on karjäär ja majanduslik heaolu tähtsamad kui *fun*. Ametühingud on siin väga tugevad ja iga ebakõla viib tööandja töövaidluskomisjoni ette. Siin vaieldakse ka Euroopas ennekuulmatute asjade üle. Tööandjal ei saa töötajat paari töölousi eest vallandada, kuna ametühing leiab selle olevat ebaseadusliku - võib-olla oli töötajal stress või muud taolist.

Kokkuvõtteks

Hetkel ajan asju, et jääda Austraaliasse veel pooleks aastaks. Võin öelda, et mu ootused täitusid kuhjaga ja kel iganes on võimalik selline seiklus ette võtta, sel tuleks kindlasti seda teha. Kõik kahtlused ja ebalemsed on tühised võrreldes saadud kogemusega. Ma ei oska öelda, kas selline kogemus võib inimest ka halvemaks muuta, kuid paremaks kindlasti, sest kasvatab enesekindlust ja võitlusvaimu. Välismaal on ju vaja iseenda eest seista ja ennast tõestada - oled siin ajutine ja võõras ning pead olema tugev, et hakkama saada.

Lõpetuseks soovin teile kõigile ilusat suve! Kui ma ei kohtu teiega septembris, kallid grupikaaslased, siis kirjutame lõputööd koos jaanuaris.

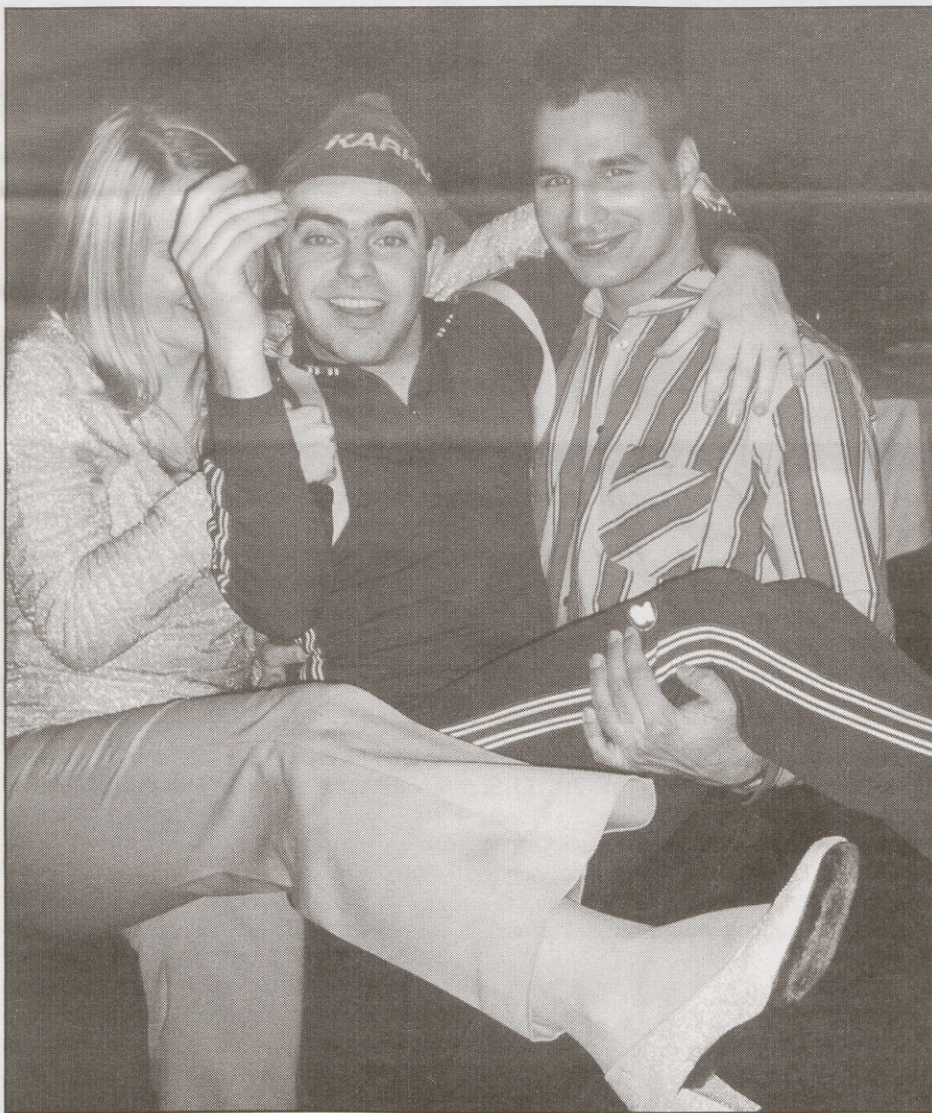
Ingrid Eesmaa, EBSi tudeng
Melbourne'is

Trenditeadlik EBS-lane

Riietus mängib noore inimese elus üldjuhul väga olulist rolli ja seda just gümnaasiumi ja ülikooli ajal. Seetõttu viskabki *Tudengileht* pilgu meie tudengite riidekappi otsimaks eelpool toodud väitele kinnitust.

Kasvõi põgusal vaatlusel võib tõdeda, et EBSlane on tõepoolest trenditeadlik ning moodne, ja seda nii õpilaste kui ka õppejõudude osas. Vahel aga hakkab silma ka üsna veidraid kostüüme või värvilahendusi, mis lisavad kandjaile isikupära ning tõstavad ta teiste seast esile - ja see EBSlastele meeldib. Riietusse suhtumises võib eristada kaht suundumust: need, kes sellele suurt tähelepanu pööravad ning alati viimase peal välja näevad, ning need, kes koolis kantava rõivastuse üle eriti pead ei vaeva ja pigem mugavust armastavad. Loomulikult ei saa siinkohal väita, et üks teist välistab.

Silma on jäänud tõsiasi, et oma välimusele pööravad erilist tähelepanu alles kooli saanud õpilased, tulgu nad siis gümnaasiumi või ülikooli. Põhjus on ilmselt selles, et kogu keskkond on uus ning huvitav, sõlmitakse rohkelt tutvusi ning kujundatakse esmamuljet. Just seepärast jääb riietuse üldpilt väga heale tasemele ning võib julgelt öelda, et EBSlane on tõesti moodne ja trenditeadlik.

Tudengimood

Õppejõudude riietumisstiili iseloomustab elegantsus ja mõõdukas isikupära. Kooli töötajad eelistavad enamasti olla pigem soliidsed ning korralikud kui kanda kardinaalselt erinevat riietust või mõnda väljspaistvat lisandit, sest üliõpilased hoiavad neid oma valvsa pilgu all. Nad võtavad erinevad vastu sosinaga auditooriumis ja kahtlustava hoiakuga.

Näpunäiteid EBSis riietumiseks on küllalt kerge välja tuua:

- **Mugavus eelkõige** - riietuse väljanägemine pole eriti oluline, parem on tunne end loengutes mugavalt.
- **Värvikus** - suve saabudes on tore näha rõõmsaid värve, mis raskete eksamite ajal tuju veidigi tõstab.
- **Stiilsus ja noortepärasus** - kuna EBSlane on stiilne, siis see on riietusele lausa omamoodi nõue.
- **Viisakus ja puhtus** - koolis käib sageli külalisesinejaid ning potentsiaalseid tööandjaid ja riietuse abil saab endast soovitud mulje jätta.

Kadri Lindpere

Korporatsioonid pakuvad traditsioone, tutvusi ja õlut

Tudengikorporatsioonid on läbi aegade olnud lahutamatuks osaks Tallinna ülikoolielust, kuigi korbielu raskusega paikneb Tartus. Mida siis ikkagi need värviliste teklitega mehed ja naised endast kujutavad ja mis toimub kinniste konvendiuste taga?

Korporatsioonid ehk kõnekeelselt korbid on välja kasvanud Saksamaa tudengiorganisatsioonidest, ühendades samast soost üliõpilasi. Korpidega käivad kaasas kindlad reeglid ja vanad traditsioonid, mis annavad tudengite ühistegevusele erilise värvingu. Korporatsioone nimetatakse ka intiimorganisatsioonideks, mis tähendab eelkõige seda, et oma tegevuses ollakse suunatud sissepoole. Tegemist on omalaadsete organisatsioonidega, kus esmatähtsaks peetakse vastastikust usaldust ja üksteise toetamist. Korporatsioonide tegevus on küllaltki kinnine ja mitteliikmetel sellega tavaliselt kokkupuuteid ei ole. Erandiks on külalisõhtud, kuhu on oodatud kõik huvilised. Korporatsioonide tegevuses on väga olulisel kohal vilistlasliikumine: pärast ülikooli lõpetamist liitutakse korporatsiooni vilistlaskoguga, mis võtab aktiivselt osa korporatsiooni tegevusest. Milleks peaks ühel tavalisel tudengil tekkima tahtmine korporatsiooniga liituda? Kindlasti on oma osa uudishimul, kuid korpidel on pakkuda ka püsivamaid väärtusi. Koondades üliõpilasi erinevatest teaduskondadest ja ülikoolidest, annab korporatsiooniga liitumine palju elus vajalikke kontakte ja tutvusi. Lisaks on kaasvõitlejatel, nagu kutsutakse korporatsioonide üliõpilastest täisliikmeid, head kontaktid juba ülikooli lõpetanud vilistlastega. Korporatsioonide listides liiguvad sellised tööpakkumised, mis sageli avalikule pakkumisele ei jõuagi. Tegemist on sobiva kohaga, kus ennast ja oma võimeid proovile panna ja tõestada. Enne täieõiguslikuks liikmeks saamist tuleb läbida noorliikme ehk rebase aeg. Erinevates korporatsioonides on rebaste õigused ja kohustused erinevad, kuid reeglina tuleb täita

teiste korraldusi ja olla nn. teenindav personal. Rebaseaeg lõpeb eksamiga ja kui see on edukalt sooritatud, saab üliõpilasest täieõiguslik värvid kandmise õigusega kaasvõitleja. Värvide all peetakse silmas korporatsioonide värvides peakatet ehk teklit ja kehal kantavat värvilinti. Nendes suhtuvad korporandid ülimalt lugupidamisega ja näiteks rebastel on mõnedes korpides värvide puudutamine hoopiski keelatud. Korporatsioonide lahutamatuks osaks on peetud ka alkoholipruukimist ja rapiiridega vehklemist. Tänapäeval on olukord siiski veidi muutunud ja kumbki neist tegevustest pole enam korporantidele kohustuslik. Pigem pööratakse tähelepanu rahvuslikkusele ja enese harimisele. Reeglina on igas korporatsioonis raamatukogu ning vastavalt võimalustele muud meelelahutust, nagu näiteks televiisor ja piljard. Loomulikult pole õlu vähemalt meeskorpidest kuhugi kadunud ja ka rapiirid on alles. Tõsi küll, vehklemise asemel kasutatakse neid peamiselt laulu juhatamiseks. Kuigi Tallinna tänavapildis kohtab värvilisi tekleid vaid Vabariigi aastapäeval, kui kõik akadeemilised organisatsioonid ühisel rongkäigul Raekoja platsile kogunevad, muutub korporatsioonide tegutsemine pealinnas iga aastaga elavamaks. Pole ju ülikoolilinna ilma korporantideta, nagu pole ka ülikooli ilma üliõpilasteta! Õigusinstituudi tudeng Tanel Rander, kes on Korp! Sakala senior, ütleb: "Korporatsioon on muutnud minu elu sisukaks, värvikirevaks ja asjalikuks. See on sotsiaalne seljatugi, mis annab võrratult palju enesekindlust, ent paneb proovile ka võimed. Seega korporatsioon arendab ja annab inimkvaliteedile lihvi." Korporatsioonide kohta saab lähemalt lugeda Internetist, näiteks korp! Leola tutvustab küllaltki põhjalikult kõiki Eesti korporatsioone aadressil <http://www.hot.ee/kivimaja/korpor.htm>. Kuna enamik Eestis tegutsevaid korporatsioone on ka Tallinnas esindatud, on parim viis nendega tutvumiseks külalisõhtu.

Jaak Roosaare

FC Team EBS kutsub uusi mängijaid!

Aprillis esimest sünnipäeva tähistanud EBSi jalgpallimeeskond *FC Team EBS* kutsub taas jalgpallihuvilisi klubiga liituma.

Tänu heale koostööle Eesti jalgpallimeistri *FC Floraga* on jalgpallitimi kasutada ainulaadne sisehall Maarjamäel. Treeningud toimuvad seal kaks korda nädalas, millele lisandub pea igal nädalal üks treeningmäng mõne teise klubiga. Treeningud algavad neljapäeviti kell 22.00

ja laupäeviti kell 19.45. Treeninguid viivad läbi kogunud juhendajad.

Mais algasid taas Eesti jalgpallimeistrivõistlused, kus *FC Team EBS* osaleb IV liigas. Lisaks headele treeningvõimalustele on parematel jalgpalluritel läbi *FC Team EBS*i võimalik jõuda Eesti tippklubidesse. Eelmisel aastal siirdus EBSi värvavaht meistriliigas mänginud *FC Kuressaarde*! Tiimi on oodatud eelkõige varasema

mängukogemusega EBSi tudengid, kellel on visadust ning järjekindlust, et koos meeskonnaga jõuda aina kõrgemale.

Klubi majandab end toetustest ja liikmemaksudest, mis on 200 krooni kuus. Lisainformatsiooni saab telefonil 05102219 (Raimo Nõu, raimo@eestikalev.ee) või 056649099 (Mario Sõrm).

Spordikroonika 2001/2002

EBS VS Concordia

Vallutusretk Slovakkiasse

Ajaarvamine lume- ja veelauaklubis

Oktoobris sai kaheaastaseks Eesti lume- ja veelauaklubi SWB, mille enamik liikmeid õpib või on õppinud EBSis. SWBlased selgitasid *Tudengilehele*, et nende ajaarvamine käib lihtsamast lihtsamalt: sügisel tõmmatakse kaater veest ja pühitakse tolm oma parimalt sõbralt - lumelaualt. Kevadel on asi vastupidi, kumbagi tegevust tähistatakse traditsiooniliselt vägeva peoga.

Vallutusretk Slovakkiasse

Jaauarv võtsid vapraimad EBSlased ette järjekordse teekonna Slovakkia karmide mägede suunas. Tagasi jõudsid tudengid olles aukartusega üle vaadanud kõik kuulsamad mäetipud ja läbinud kurnava kadalipu kohalikes löbustusasutustes. Väsimusest hoolimata lubasid kõik reisiril osalenud, et kindlasti toimub ka suusareis Slovakkia 2003. Huvilisi meelitavad nad väitega, et seltskond on lõbus, alkohol odav ning mäepiletid õige pisut kallimad kui Kuutse-mäel.

Magistrandide talimängud

Veebruaris kogunesid magistrandid Madsa puhke-baasi, et tähistada talvise sessi lõppu talimängudega. Mängude käigus peeti Nuustaku Alpide rüpes piknikku, valiti stiilseimat mäe-inimest, origi-naalseimat trans-pordivahendit, võisteldi selg ees slaalomis, pikimas lius ja kelguteates. Öhtust meeleolu hoiti üleval MBA kultusfilmide ja vägeva pidutse-misega.

Ohutus eelkõige!

Paljude tipp-, tegev-, tugitooli-, harrastus- kui ka õllesportlaste rõõmuks ja arvatavasti ka ohutust silmas pidades puudus traditsioonilise EBSi seitsmehvõistluse kavast teivashüpe, seda asendas 200 meetri jooks.

"Enamik EBSi tudengeid pole ju teivast kordagi käes hoidnud," põhjendas üritust korraldanud Elina Rets. "Olgu tippudega, kuidas on, kuid põhiline on ise üritusest rõõmu tunda," märkis mullu võistlejaterivi tagumisse ossa jäänud Erki Nukk. Seekordse seitsmehvõistluse võitjaks osutus eiteamitmendatkoordajub a Rait Pallo, kellele järgnesid vapruses, osavuses ja kiiruses Martin Link ning Tomas Toomik.

EBS sai CIUE käest nahutada

Aprillis Kalevi spordihallis toimunud viienda EBS-Concordia korvpallilahingu võitis esmakordselt ajaloos Concordia meeskond. Kuigi kogu mäng kulges EBSi juhtimisel, kadus viimasel veerandajal *Team EBS*il mängurütm ja vastu tuli võtta enam kui kümnepunktiline kaotus. Seevastu suutis aga EBS jätkuvalt kaitsta oma tiitlit sõudevõistlusel, mille pingeline lõpp kogu publiku tormiliselt kaasa elama pani. Üritus jätkus hommikuni *Venus Clubis*.

EBSi IT purustas IT Kolledži

Täpselt mai keskel toimus EBSi IT ja IT

EBSi IT purustas IT Kolledži

Kolledži sõpruskohtumine jalgpallis, mis algas tasavägiselt, kuid lõppes 2:1 EBSi kasuks.

EBSi võidukas meeskond koosnes päevastest ja öhtustest IT-juhtimise tudengitest, nende võidetud rändauhind ilustab praegu IT-õppetoolile kuuluvat ruumi teisel korrusel.

Koolidevahelise teatejooksu arvutiklaviatuuridega võitis IT Kolledž.

EBSi sinipead võistlesid Euroopas

Kuigi EBSi jalgpallimeeskonna liikmed värvisid enne aprilli lõpus Barcelonas toimunud üliõpilaste jalgpalli Euroopa meistrivõistluste alagrupiturniiri oma juuksed siniseks, ei aidanud see EBSi jalgpallimeeskonnal saavutada ühtegi võitu.

Meeskonna kapteni Jüri Päeva sõnul polnudki esmatähtis võitmine. "Barcelona-sõidu eesmärgiks oli tutvuda Euroopa üliõpilajalgpalliga ning kontrollida enda valmisolekut uueks hooajaks," selgitas Päev. Ligi kolm ööpäeva kestnud bussireis Barcelonasse sujus viperusteta, kuid pikk sõit mõjus paljudele kurnavalt. Võistluspaika jõudes värvis meeskonna juuksuri kohuseid täitnud Andrus Zinovjev kõikidel mängijatel pea küll siniseks või

oraniks, kuid esimene EBSi vastane, Inglismaa üliõpilaste meistr Northumbria meeskond, ei lasknud ennast sellest kõigutada. Mõlemal poolajal löid inglased EBSi väravavõrku ühe palli, saades 2:0 võidu.

EBSi väravavaht Allan Soomets tunnustas vastaste kõrget tehnilist taset. "Inglased olid meist tehniliselt paremad, kuid meil õnnestus mäng suure tahtejõu abil tasakaalus hoida," märkis Eesti jalgpallimeestri võistlustel FC Elva eest mängiv Soomets. "Kohtunikud olid küll objektiivsed, kuid paraku õnnestus vastaste avavärav lüüa suluseisust. Kaotasime seetõttu mängujoonise, mis tõigi teise värava."

Suurekasvulised inglased mängisid tüüpilist briti jalgpalli, kuid pidevalt suluseisu

sattumise tõttu ei õnnestunud neil rohkem väravaid lüüa.

Teises kohtumises jäi EBS Austria Klagendfurti ülikooli vastu 0:1 kaotusseisu, kuid suutis pärast marulisi rünnakuid penaltist seisu viigistada.

Viigivärava autor Oliver Liiva tõdes, et mäng tulnuks võita. "Meid saatis mängus ebaõnn, sest domineerisime kogu mängu jooksul, ent palli väravasse ei õnnestunud toimetada."

Viimaseks mänguks oli Hispaania kuum ilm EBSikatest kogu energia ära võtnud ning võõrustajate ülikool löi järjest viis väravat. Mõni minut enne lõppu õnnestus siiski Glen Meril EBSi avavärav lüüa.

Järgmisel aastal toimub üliõpilaste EM Itaalias Torinos, millele kavatakse *FC EBS Team* ka rohkem tähelepanu pöörata.

"Järgmisel aastal läheme aga Itaaliasse tunduvalt suuremate lootustega."

Päev lisas, et tänavu takistas paremat tulemust saavutamast ka reisi toimumise ümber valitsenud ebakindlus. "Veel kaks nädalat enne reisi oli selle toimumine üldse kahtluse all, mis tekitas palju asjatuid pingeid," selgitas ta. Samuti jäi meeskonna ettevalmistus nõrgaks.

EBSi eest mängisid Euroopa meistrivõistlustel Allan Soomets, Jüri Päev, Jaanus Kerbo, Meelis Saal, Marek Viiklaid, Rait Pärna, Mario Sõrm, Ants-Martin Vahur, Tanel Kanne, Oliver Liiva, Glen Meri, Andrus Zinovjev, Raimo Nõu, Oleg Ivanov, Alvar Platatsis ja Handro Kõrgesaar.

Raimo Nõu

Õppeaasta pidude kroonika

Prooviti rebaseid

Prooviti rebaseid

Uustulnukad said aula ukse ees reinuvaderi näomaalingu, ajalehemütsi ja kohustusliku klaasi kangemat kraami, mis peotuju kõvasti tõsta aitas. Kokkukogunenud vaikisid ning saali ette sammusid maani talaarides õppejõud Arno Almann ja Peep Sillandi, kes kandsid ette programmi ladinakeelse joogipalvega. Iga rebasekutsikas sai oma näpupäljega

pitseeritud tütunnistuse, mis tähistas kooliperre astumist. Maarjamäe treppidel vandusid rebasekutsikad koolile igavest truudust.

Tervitati musta hobust

Veebruaris tähistasid EBSi Hiina magistrandid hobuseaasta tulekut restoranis *Orient*, sest vana aastat on Eestis kombeks peoga ära saata. Hiinas võetakse uut aastat vastu olles 20 päeva kodus oma pere keskel.

Idamaade kalendri järgi algas Eestis 4700. aasta 12. veebruaril kell 9.42, Hiina pinnal aga kuus tundi varem. Iseloomult uhke, vaba, isepäine ja sõltumatu must hobune, kes armastab seiklusi ja tormab esimesel võimalusel avastama uusi maid, valitseb 1. veebruarini 2003, kus ta peab ruumi tegema vagurale mustale lambale.

Rabati kaunitare

Sõbrapäeva õhtul toimus *Terraariumis* kooli iga-aastane valentinipäeva pidu, kus publikut rabsid nii kaunid neid kui läbipaistvate peeglitega tualettruumid. Pidul oli hoo sisse juba üsna alguses, sest rahvast tuli palju. EBSi kaunitari tiitli pärast võistlesid kuus esimese kursuse tüdrukut: Grete Tamm, Merle Heinmaa, Kelli Saaren, Dea Hivonen, Anika Kirs ja Elis Hermel. Esimesed neli neid õpivad võõrkeeli ja ärikorraldust, Anika rahvusvahelist äri ning Elis avalikku haldust. Sponsorid olid omalt poolt mitmeid auhindu välja pannud - Simpeli kõnekaart, tasuta aeroobika ja õppemaksusoodustus on mõned näited neist. EBS kaunitari tiitli võitis Grete, esimeseks printsessiks sai tema kursuseõde Dea ning teiseks printsessiks Anika.

Peeti pulmi

Peo peategelased, pruut Pille *alias* Kati Veerme ja peig Jaan *alias* Sposato, saabusid Valkla

puhkekompleksi veidi pärast pidulisi. Kohe suunduti rannale, kus lennutati pudelkirjana vette Pille neiupõlvenimi. Peol oli nii itaallasi, rahulikuma loomuga eestlasi, kontvõõraid, avalikke naisi, sõpru Saksamaalt kui ka armukeksi - kõike, mida andis välja mõelda.

Toekale kõhutäiele järgnes väsimatu viinavõtmine, mida sisustasid humoorikad kõned, pidev "kibe" hüüdmine ning mõnused tantsurütmid. Nagu korralikule pulmalemale kohane, ei puudunud pulmamängud ega ka relvastatud katse pruutiröövida.

Tervitati musta hobust

Rabati kaunitare

Peeti pulmi

MBA Koluvere lossis

Masendavalt ehtsas olustikus - Šveitsi mägi kliinikus - kohtusid meditsiinipersonal, ohvitserid, aadlipreilid, spioonid, reamehed, rikkurid, vaimulikud, fotograafid, ajakirjanikud, kleptomaanid, nümfid ja inglid.

Milline õppejõud on hea?

Kadri Lindpere

Kolm aastat EBSi seinte vahel kooliteed käinuna võin öelda, et õppejõudude valik on erandeid välja jättes hästi õnnestunud. Kool on arvestanud õpilaste soovide ja nägemusi, arvestatud on sellega, et EBSlane otsib midagi erilist, väljapaistvat, värvikat ja kaasagset. Sellised õppejõud ka väga sageli on. Vahel jääb küll vajaka esinemisuskusest ja see muudab loengu igavaks ja üksluiseks, kuid kui aine on vajalik ning arusaadav, on üliõpilased siiski sallivad. Oma olemuselt aktiivne ja suhtlusaldis EBSi tudeng ootab minu meelest õppejõult oskust teda loengu ajal vestlusesse kaasata, sest

teooria sidumine *case*'ide, elust võetud näidete ning õpilaste arvamusega muudab kogu loengutsükli huvitavaks. Kuidas kõita auditooriumi tähelepanu? Nagu juba eelpool mainitud, on vajalik kuulajate kaasamine, mis muudab ainekult arusaamise tudengile palju lihtsamaks. Kui üliõpilastesse suhtuda kui omataolisse, kui tarka ja asjalikku inimesse, muutub suhtlemine kergeks ning tekib vastastikune austus. Selliste õppejõududeks on näiteks Tiina Tšatšua, Toomas Danneberg ja Kati Hammer. Huumor ja asjakohased naljad võivad hetkega paljude südame ning tõstavad loengute külastatavust. Selle poolest paistavad silma Ants Kraus, Hardo Pajula, Oleg Kravtšenko ja mitmed teised. Väga vajalik on minu arvates ka inimlikkus, mida vahel on liigagi palju: mõnele tudengile võimaldatakse aine sooritamiseks eritingimusi, näiteks hilinevad kodutöödele viiviseta hindeid, alternatiivse kontrollitöödele

ja muud.

Tudengitele meeldivad tugevad isiksused, nende vastu tekib aukartus ning ka kohustus alati loengusse ilmuda ja tähelepanelik olla. Ometi on vajalik, et õppejõud mõistaks õpetamist kui koostööd, sest tudengite soovide ja arvamustest mitte hoolimine vallandab tohutu pahameele. Sellisel juhul on igasugune edasine suhtlemine pärsitud. Kokkuvõtteks võin öelda, et olen väga rahul koolis veedetud aastatega ning erilisi etteheiteid mul kellelegi ei ole. Ilmselt on nipid, mida auditooriumi huvi ülalhoidmiseks ja õpilastega suhtlemiseks kasutatakse, juba paljudele teada. Jään lootma, et tulevikus kaovad ka vähesed negatiivsed näited ning eelpool välja toodud õppejõudude kriteeriumid muutuvad iseenesestmõistetavaks.

Kadri Lindpere

Tudengileht otsib uut peatoimetajat

Sinu võimalus on üsna pea käes, sest otsin uusi väljakutseid. Ära hakka tagasi ajama, et sinust ei saa peatoimetajat! Kõik sõltub sinu valikust.

Kui ma jutustaksin sulle praegu oma loo, siis sa tõenäoliselt ei usuks. Võibolla sa isegi minestaksid! Kuid ärme siin peateemast kõrvale kalduda. Tahan kirja panna soovitusi, mis võimaldavad sul nii õpingutes kui ka edaspidises töös püstitatud eesmärgini jõuda.

- Kõige tähtsam on lahti saada hirmust, mis paneb kogu aeg muretsema, mida teised arvavad. Kardad sisimas, et jääd ilma vanemate mõistmisest ja rahalisest toetusest, sõbrad peavad sind nõmedaks ega kutsu koos aega veetma, elukaaslane ähvardab leida teise, õppejõud panevad sulle halvad hindid ja-nii-edasi-ja-nii-edasi. Ning sa otsustad mitte proovida. Tulemus on üks: ehkki võid ikkagi kaotada kõik, mida oluliseks pead, ei ole sul iialgi võimalik teada saada, kes sa tegelikult oled.
- Katsu hoiduda väga kitsast sõprus- ja tutvusringkonnast, mis teevad elu küll mugavaks ja esmapilgul turvaliseks, kuid ei võimalda aru saada maailma kirjususest. Tundes ainult oma eriala inimesi, ei suuda sa saada edukaks juhiks ja võid jääda hätta isegi lihtsaimate asjadega! Vaatle, uuri ja koge nii paljut kui võimalik. Mis siis, et sind püsimatult tembeldatakse. Nähtusi ja olukordi analüüsisid õpid palju kiiremini, kui õpikust näpuga järke vedades. Pealegi läheb õpikust loetu kiiresti meelest ära, kuid omal nahal kogetu mitte - see käib kogu elu sinuga kaasas.
- Kui sa ümbritsevat maailma jälgid, siis

selgita välja korduvad mustrid. Jäta meelde, millised on edu ja millised ebaedu mustrid, väldi viimaseid. Kui tunned end kindlamalt, lahuta esemed, nähtused ja ka inimtunded tükikideks, kuigi sa ei suuda neid kohe jälle tervikuks kokku panna. Iga päev harjutades märkad aga, et võid nendest tükikidest ehitada ka täiesti uusi asju. Selliseid, nagu sina tahad.

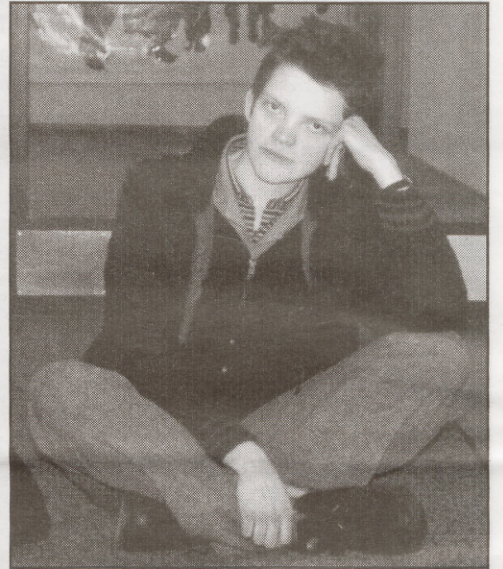
- Ehkki EBSis õpetatakse, et tee juhina kõike teiste kaudu, katsu midagi ikka ise ka ära teha! Mitte sellepärast, et teised ei saaks sellega hakkama. Küll nad saavad. Aga kui meeskond näeb, et sina ei tööta, siis tekib varem või hiljem nende motiveerimisega probleeme. Seepärast tööta alustuseks nii, nagu tahaksid, et sinu meeskond töötaks. Kui töötad juba kaks korda rohkem ja kaks korda paremini ega halvust kedagi väiksemate kogemuste või tulemuste pärast, siis avastad ühel päeval, et sinu meeskond on sellest eeskujuga võtnud ja ületab ennast.
- Vanasõna ütleb, et vaikimine on kuld ja rääkimine hõbe. Kuld heal juhul säilitab oma väärtuse, kuid ei suuda sinu varandust kasvatada. Et kasvatada ideid ja projekte, pead olema valmis suhtlema 24 tundi ööpäevas ja seitse päeva nädalas. Ausalt öeldes ei ole eriti tähtis, mida konkreetset ütled. Palju olulisem on, kuidas sa endast ning inimestest mõtled: kas julged rääkida asjast ning olla aus.

Peale EBSi-poolse toetuse ning EBS Prindi lahke abi aitasid *Tudengilehe* edule sellel õppeaastal kaasa kõik siin punktadena välja toodud asjad. *Tudengilehe* meeskonna liikmed muutusid julgemaks, pakkusid välja

oma ideid ja asusid neid ellu viima. Kui sügiseste lehtede kokkupanekul tuli nuputada, millega pinda täita, siis kevadepool oli tegu ajakirjanike kirjutatud ja fotograafi pildistatud materjali mahutamiseks. Ka muutusid lood ning lehe kujundus aasta jooksul silmnähtavalt professionaalsemaks.

Pea mainima, et *Tudengileht* andis mulle võimaluse erinevaid oskusi proovile panna. Oskusi, mida olin väljastpoolt akadeemilist keskkonda kogunud kas siis midagi tehes või kuskil kõrval vaadates. Tagasi vaadates leian, et palju kasu oli projektijuhikogemusest e-meedia agentuuris *Mindworks* ning töötamisest ajalehes *KesKus*. Viimases nägin, kuidas lehe peatoimetaja Juku-Kalle Raid oma mõtteid jõuliselt ning järjekindlalt läbi surus. Juku-Kalle otsekohene kõnepruuk ja pohhuistlik suhtumine ümbritsevasse maailma avaldasid mulle muljet ja olid mõlemad teataval määral eeskujuks.

Mind aitas kahtlemata ligi kaheaastane kirjutamiskogemus *Äripäeva*, mille najal võtsin julguse artikleid lühendada, pealkirju ja juhtkirju ümber teha ning ajakirjanikke juhendada. *Äripäeva* rubriigitoimetaja Heli Lehtsaar, siselehe toimetaja Malle Heerde ja ajakirja *Luup* tegevtoimetaja Katri Kikkas kritiseerisid mitu korda *Tudengilehte* ja andsid nõu puuduste kõrvaldamiseks. Väärtuslikud sõnad lugesid mulle ja lehele peale ka Tartu Ülikooli ajakirjanduse õppejõud Kertu Saks ning EBSis valikainena demagoogiat õpetanud Katrin Aava. *Tudengilehe* meeskonda koolitasid EBSi avalike suhete juht Ingrid Eomoi, Eesti Spordiseltsi Kalev avalike suhete juht Raimo Nõu ja reklaamiagentuuri Watson&Watson

Anne Oja office'i vaibal.

disainer Lembitu Mikker.

Kõige rohkem tüütasin aga *Nelli Teataja* peatoimetajat Allan Hmelniškit, kes seletas mulle tabloidi kokkupanemise reegleid ning laenas Pulleritsu raamatu *Ajakirjanduse põhizhanrid*. Kuigi see raamat oli mul eelmise aasta oktoobris igal sammul kaasas, ei saanud ma kolmel järjestikusel ööl ikkagi sõba silmale ning pidin kasutama rahustit. Kokkuvõttes olen rahul, et *Tudengilehe* toimetamise ette võtsin, ehkki mu sissetulekud ja hindid selle all tunduvalt kannatasid. Olen õppinud end paremini tundma, saanud juurde hulga enesekindlust, leidnud uusi mõttekaaslasid ning sõpru!

Anne Oja,

Tudengilehe peatoimetaja 2001/2002

EBS Estonian Business School

Tuleviku tegijad

Õppevormid:

päevaõpe
õhtuõpe
kaugõpe
internetipõhine õpe

Bakalaureusekraad:

Rahvusvaheline ärijuhtimine
Avalik haldus
Infotehnoloogia juhtimine
Võõrkeeled ja ärikorraldus
Ettevõtlus ja ärijuhtimine

Magistrikraad:

Ärijuhtimine

Diplom:

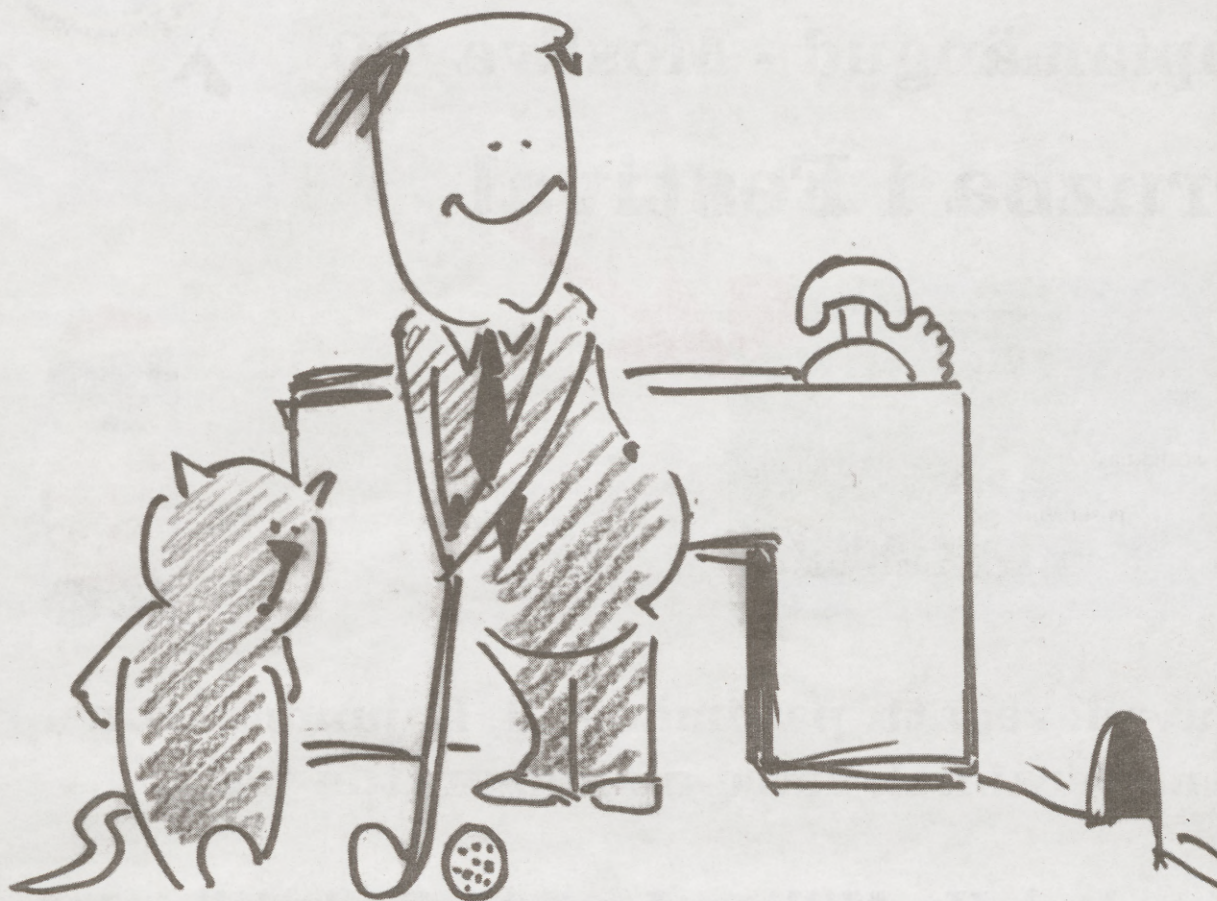
Büroojuhtimine

Tugev keeleõpe.
Tipptasemel õppejõud.
Üliõpilasvahetuse võimalused.
Korralik arvutipark.
Koostöö äri- ja riigisektoriga.
Rahvusvaheline õppekeskkond.
Karjäärikeskus.
Enam kui 2100 üliõpilast.
Rohkem kui 1100 edukat vilistlast.

Dokumentide vastuvõtt: magistriõppesse 23. augustini, päevaõppesse kuni 12. juulini, õhtu- ja kaugõppesse kuni 2. augustini.

www.ebs.ee

EBS, Lauteri 3, 10114 Tallinn Tel: 665 1366, E-post: info@ebs.ee

Lembitu Mikker

JUHTKIRI

Rohkem vabadust kui Kunstiakadeemias

Anne Oja

Kui ühed ütlevad, et EBS on parim ja teised väidavad, et EBSi maine on müüt, siis kellel on õigus? Võrreldes EBSi kooliga, kust sain bakalaureusekraadi, on EBSil mitmeid olulisi eeliseid.

Esiteks - ma ei pea EBSi elulookirjeldusest välja jätma. Tõsi, Eesti Kunstiakadeemiat on aeg-ajalt kasulik mitte mainida. Olen veendunud, et sealt saadud hariduse rõhutamine CV-s paneb ettevõtjaid õlgu kehitama ja arvama, et minust pole töö tegemises asja. Ehkki kõigi koolide lõpetajad peavad end tõestama, on väga raske tõestada, kui selleks ei anta võimalust. Või öeldakse: mine maali või tegele ükskõik millega, aga ära roni korralike inimeste jahimaadele, mis pole sinu jaoks!

Teiseks - EBSis on rohkem vabadust kui Eesti Kunstiakadeemias. Olen siin koolis saanud teha kõik, mida olen tahtnud ja isegi rohkem kui

julegesin unistada. *Tudengilehte* ei ole tsenseeritud ja mulle ei ole sulge sappa pandud, ehkki oma varasemaid elukogemusi arvestades olin selleks valmis. EBS on paindlikum ja siinsed õppejõud ei rivaalitse omavahel nõnda, et see hakkaks tudengite hindeid rikkuma. Et kes kellegi oma on - kui pole minu oma, siis järelikult ei ole ka midagi väärt.

Kolmandaks - EBSis on inimlikum. Arvan, et igas riiklikus kõrgkoolis, igal suure konkursiga erialal ja tasuta õppekohal antakse mittejäljendavale, maailma avastavale tudengile mõista: järjekord on ukse taga. Kui tal pole sooritust õigeks ajaks, õiges mahus, õiges vormis ja õiges meelsuses, siis... Või mis teie arvasite? Et riigi käest palka saavad õppejõud on vaimustatud üliõpilastest, kes seavad eriala vajalikkuse, õppeaine sisu, õppejõu taseme ja õppetingsimused kahtluse alla?

EBS pole veel kujunenud dinosauruseks haridusmaastikul. EBSi maine on seotud müütidega, sest ta kasvab - mitte dinosauruseks - ja see kasvamine tekitab hirmu. Kahtlemata on EBS parim - ka sinu parim võimalus!

Summary

Estonian Business School won the title of "Best University in Estonia"

In a survey of universities in Estonia published by the daily business newspaper *Äripäev* on the 27th of May, Estonian Business School came out on top despite serious competition from both Tallinn Technical University and Tartu University.

The list was put together from criteria used by the *Financial Times* in their annual survey of universities in England which includes the number of students, various financial indicators, internationality, partner universities, and the number of foreign students. Good performances in all these categories gave Estonian Business School the combined first place.

Not quite ready to rest on laurels, the rector of EBS Olav Aarna has already set new goals for the university, "One of our near term objectives is to break into the TOP 50 Business Universities of Europe."

Interviews

In this issue we continue with our ever popular series of interviews. *Tudengileht* managed to track down some of the busiest people in EBS: Madis Habakukk (founder of EBS), Henn Sarv (a passionate IT guru), and last but not least the ever popular Andres Ploom. When these men talk, people listen.

Life "down under" in Australia.

EBS is an international school. There are foreign students studying here and there are local students studying all over the world, even as far away as Australia. What's different and what's the same? What are the people like and what do they do for fun? These are just few of the questions answered by Ingrid Eesmaa from "down under".

The 7th annual EBS Summer Days

With the exams almost over it's time for one last great party the EBS Summer Days held this year in Tooraku from July 5th through July 7th. With this years theme being the 1980 Moscow Olympics the organizers are promising the greatest Summer Days ever. Be there, or be square.

▶ Jaan Alver

Ei ole nii, et õpetad ja iga tudeng või kuulaja on kohe valmis analüütik, kui ta on kursuse ära kuulnud.

▶ Anu Virovere

Praegu on meil selline vale mentaliteet, et õiged inimesed on ainult need, kes juhivad.

▶ Arno Almann

Aga üks on selge - ilma teadmisteta kuigi kaugele ei jõua. Mul on oma pika praktika jooksul neid aktiviste olnud, aga päris tippu ei ole nad kunagi saanud!

▶ Leo Võhandu

Minu kui juhendaja ülesanne ei ole takistada teid tööd tegemast, vaid takistada teid lollusi tegemast!

TOIMETUS

Peatoimetaja: Anne Oja (MBA 2,5)

Inglise keele toimetaja: Jüri Saar (BBA-3)

Ajakirjanikud: Andres Hurt (WD-31)

Kadri Lindpere (BBAr-3)

Jaak Roosaare (BBA-2)

Karen Veidik (BPA-2)

Kunstiline toimetaja: Peeter Kondratjev (ÕBI-21)

Fotograaf: Aigar Agu (BBA-3)

Vastutavad väljaandjad: Ingrid Eemois, Madis Jääger

Tudengilehe fotoarhiiv: <http://galerii.ebs.ee>

Tudengileht internetis: <http://ajaleht.ebs.ee>

Toimetuse meiliaadress: ajaleht@ebs.ee

Tiraaž: 1000 tk

Väljaandja: EBSi Üliõpilasmavalitsus

Trükk: EBS Print

EBS SUVEPÄEVAD vol. 7

5.-7. Juuli 2002

Alapealkirjaga EBS Olümpiamängud - Moskva '80

Mir Druzba i Festival

Olümpiamängudel toimuvad: regatt, pallimängud, kujundujumine, lõdvestumine, chill mererannal, retro-diskomaraton jne...

Soud juhib ja punkte loeb **Hr. Milling Junior** isiklikult!!

Maarjamaa popkultuuri kannavad legendaarsed estraaditähed:

IVO LINNA ANTTI KAMMISTE MEELIS PUNDER

EBS-lane tule võta osa suve tippsündmusest!!!

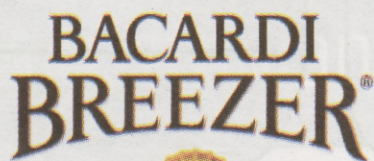
Registreerumine ja piletid 15 maist 2002 õhtuõppeosakonnas (Ruum 107)

Eeskava ja täpsem info www.suvepaevad.ee.

KÕIK TEGIJAD TULEVAD KOHALE!!!!

NB! VIHM EI OLE TAKISTUSEKS - OLEMAS SUUR VARIKATUS!

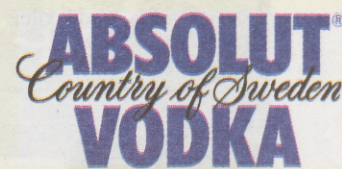
Üritust toetavad:

ESTONIAN BUSINESS SCHOOL

Turvab

isostar

BACARDI

